

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE-POLJE

LETO IV.

JULIJ-AVGUST 1963

ŠT. 8

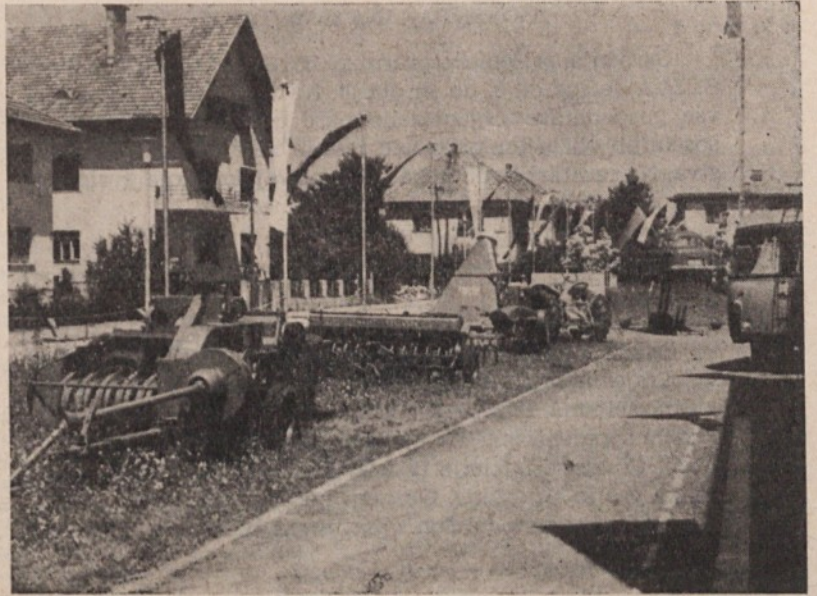
Naš občinski praznik

Ni naključje, da občani iz Polja in Moste praznujemo svoj občinski praznik prav v začetku julija. Ti dnevi sovpadajo z Dnevom borca in so utelešenje najpomembnejših dogodkov ljudske vstaje in revolucije tudi na področju naše občine — revolucije, ki je ostala vse do današnjega dne naše najdragocenejše vodilo in naša najuspešnejša praksa. Kronisti beležijo, da je prav te dni leta 1941 na območju današnje občine Ljubljana Moste-Polje počila prva partizanska puška in da so se prav te dni zbrali v Molniškem hribu prvi partizanski borci. Ze konec junija je ob prevozu orožja čez Ljublanico prišlo v Slapah do prvega spopada z italijanskimi okupatorji, medtem ko so se 13. julija domačini iz Zadvara umaknili italijanski raciji v gozdove in osnovali tam Molniško četo. Samo tri dni pozneje je partizanska skupina iz Kašlja na Besniški cesti podrla prvega nemškega vojaka na Slovenskem, 22. julija pa je Molniška četa zaprisegla s prvo partizansko prisego, ki sta jo sestavila tovariša Leskovšek in Kardelj.

Naš praznik je torej tudi praznik naše revolucije. Ze občina Polje, ki je leta 1956 izbrala za svoj občinski praznik 10. julij in slavila vse prve dni tega meseca, je imela v zavesti predvsem revolucionarno preteklost svojih občanov. Praznik je prešel v tradicijo in je pet let zapored manifestiral našo revolucionarno izročilo v novih pogojih in z novimi sredstvi — z uspehi na gospodarskem in samoupravnem področju, z bogatim kulturno-prosvetnim življenjem... V združeni občini Ljubljana Moste-Polje je praznovanje prenehalo za kratko dobo dveh let, toda praznična manifestacija je medtem postala našim občanom vse preveč intimna potreba, da bi se je lahko odrekli. Zveza borcev se je na svoji lanskoletni skupščini zavzela za obnovitev praznika, ljudski odbor občine Ljubljana Moste-Polje pa je na svoji seji 12. aprila 1963 sprejel dokončen sklep: praznik občine Ljubljana Moste-Polje je 16. julij.

Na ta dan manifestiramo našo revolucionarno preteklost in sedanost.

Maček Leopold

Z zadnje občinske razstave

Razvoj naše družbe in z njim vred naše občine je neprekinjen tok revolucije od ljudske vstaje do samoupravljanja in nove ustave, zato je prav, da ob občinskem prazniku, ki pomeni manifestacijo naše celotne novejšje zgodovine,

posvetimo enako pozornost tako našim prvim začetnikom socializma in revolucije kot prvim partizanom in udarnikom, tako zmagi naše revolucije kot našim delovnim in političnim uspehom.

● Nadalj. na 9. str.

Dne 16. junija smo volili poslance v republiški in zvezni zbor

Potrdili smo pravilnost načel razvoja naše družbe

94,3% občanov naše občine se je udeležilo volitev kandidatov za poslance republiškega in zveznega zbora. Tako velika udeležba je dokaz, da je zavest naših prebivalcev močna in da lahko od njih pričakujemo vso podporo v izpolnjevanju nalog, ki nas čakajo v prihodnosti. Volivci so z volitvami izkazali kandidatom popolno zaupanje.

Pomembnost tega dne je že v zgodnjih jutranjih urah pritegnila na volišča precejšnje število volivcev. Mnogi so hoteli čimprej opraviti to državljansko dolžnost,

Da bi ustregli želji volivcev, je večina volilnih odborov odprla volišča že precej pred sedmo uro. Ko so člani volilnega odbora v Zadobrovi prišli na volišče, so bili prijetno presenečeni — in navdušeni hkrati. Ze od štirih je pred voliščem čakal tov. Miha Seško, ki je 100%-ni invalid. Ko so ga vprašali, zakaj je prišel tako zgodaj, je odgovoril, da se je odločil prvi oddati svoj glas za kandidata. Vsekakor zgleden in vsega priznanja vreden primer.

(Nadajevanje na 9. strani)

OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI ODBOR ZB
OBČINSKI KOMITE ZMS

čestitajo
k občinskemu
prazniku

IN VSE OSTALE DRUŽB. IN POLITIČNE ORGANIZACIJE

Z volitev 16. junija

Program

PROSLAV IN PRIREDITEV ZA PRAZNIK OBČINE LJUBLJANA MOSTE—POLJE

V čas med 3. in 10. julijem bo naša občina letos ponovno praznovala svoj praznik. Predlog za ponovno praznovanje občinskega praznika je bil sprejet na letni skupščini združenja borcev NOV in ga je sprejel tudi bivši občinski ljudski odbor Ljubljana Moste—Polje; ta je imenoval tudi posebno komisijo, ki naj bi izvedla vse priprave v zvezi s praznovanjem.

GOSPODARSKA RAZSTAVA

Osrednja prireditev praznika bo GOSPODARSKA RAZSTAVA občine od 3. do 10. julija. Na njej bodo razstavljale vse gospodarske organizacije naše občine in nekatere iz sosednjih občin ter prikazale rast in moč našega gospodarstva. Na razstavi bodo nekateri proizvajalci svoje proizvode tudi prodajali.

PROGRAM BO NASLEDNJI:

30. junij ob 10. uri:

Odkritje spomenika na Karlovcu.

Krajevna organizacija ZB bo v sodelovanju z občinskima organizacijama združenja borcev NOV Litija in Domžale odkrila spomenik padlim borcem Šlandrove brigade na Karlovcu. (Tako se imenuje ta kraj med vasmi Križevska vas, Velika vas in Senožeti). Obenem bodo odkrili tudi spominsko ploščo na osnovni šoli v Križevski vasi.

2. julij ob 17. uri:

Razvitje prapora KO ZB Nove Jarše v šoli Jarše.

Krajevna organizacija ZB Nove Jarše bo razvila svoj prapor; ob tej priliki bo kratek kulturni spored.

Ob 20. uri:

Košarkarska tekma med Slovanom in Olimpio v športnem parku Kodeljevo.

3. julij ob 10. uri:

Slavnostna seja občinske skupščine. Otvoritev gospodarske razstave v šoli Ketteja in Murna. Sodelovala bo godba Ljudske milice pod vodstvom Rudolfa Stariča.

Ob 19.30 uri:

Nastop folklorne skupine France Marolt — v Kodeljevem parku.

Ob 20. uri:

Zabavna prireditev ob tabornem ognju krajevne organizacije ZB Kodeljevo — v Kodeljevem parku.

Ob 21. uri:

Krajevne organizacije ZB bodo prižgale kresove v Bizoviku, Sostrem, Zalogu, Zadvoru, Zadobrovi, na Jančah, v Dolskem, na Pugledu in na Golovcu.

4. julij:

Dan borca.

Ob 9. uri:

Komemoracija na Urhu.

Na sporedu so govor, recitacije, godba, polaganje vencev. Žalne svečanosti bodo imele tudi KO ZB pred svojimi spomeniki in spominskimi ploščami. Sekcija internirancev pri občinskem združenju borcev NOV Moste—Polje skupina »RAB« bo priredila po komemoraciji na Urhu spominsko srečanje bivših internirancev iz taborišča RAB.

Ob 14. uri:

Odkritje plošče v Besnici.

Krajevna organizacija ZB Janče—Prežganje bo odkrila spominsko ploščo v Besnici v spomin na prehod II. grupe odredov v Besnici leta 1942 ter na tem mestu padlemu borcu Jožetu Ostrežu.

Ob 16. uri:

Odkritje spominske plošče na planinskem domu na Jančah. Plošča, ki jo bo odkrila KO ZB Janče—Prežganje, bo posvečena žrtvam NOB tega kraja. Odkritja se bo udeležil tudi taborniški odred ČRNI MRAV, ki bo pripravil pohod po poteh II. grupe.

Ob 20. uri:

Koncert vevške godbe v bazenu v Vevčah. Po koncertu bo zabava s plesom. Plavalna tekma v vevškem bazenu!

5. julij ob 15. uri:

Tekmovanje kegljaških ekip sindikalnih podružnic na kegljišču Slovana.

6. julij ob 14. uri:

Tekmovanje v Kegljanju. Disciplina: 80 × 20 lučajev mešano! Reprezentanca občine Moste—Polje : Triglav. Na kegljišču Slovana!

Ob 17.30 uri:

Prijateljska nogometna tekma med Slovanom in Dinamom (I. zvezna liga).

Ob 19.30 uri:

Rokometna tekma med Slovanom (članice I.) in Slavonko (Subotica).

Ob 20.30 uri:

Rokometna tekma med Slovanom (člani I) in Prvomajsko (Zagreb). Vse tekme bodo v športnem parku Kodeljevo.

Ob 20. uri:

Koncert godbe Ljudske milice v parku Kodeljevo.

7. julij ob 9. uri:

Mladinski rokometni turnir. Sodelovale bodo ekipe Celja, Kranja, Maribora in Ljubljane — v športnem parku Kodeljevo.

Ob 9. uri:

Troboj občinskih strelskih ekip Celja, Izole in Ljubljane Moste-Polje z malokalibrsko in zračno puško — na strelišču v Pokopališki ulici.

Ob 9. uri:

Otvoritev taborniške kočice na Kosivni ravni in taboriški mnogoboj.

Ob 15. uri:

Prvenstveno tekmovanje z Go-cart vozili z mednarodno udeležbo — v Javnih skladiščih.

Ob 15. uri:

Proslava 85-letnice prostovoljnega gasilskega društva Vevče v bazenu na Vevčah. Na sporedu bo občinsko tekmovanje gasilskih društev in podelitev priznanj. Po svečanem delu prosta zabava!

10. julij ob 12. uri:

Zaključek razstave in sprejem gostov, nagradno žrebanje in razdelitev nagrad.

Od 4. do 10. julija:

Na zabaviščnem prostoru v Kodeljevem parku vsak večer zabava. Igrajo priznani ansambli.

Žgalo vas je sonce,

Ne dajte se teptati od drugih
ne prenašajte ponižno krivic, ali
tudi vi jih ne prizadevajte niko-
mur... in združeni si boste lah-
ko priborili svoje pravice!

Prežih, Samorastniki 1937

Revolucionarno delavsko giba-
nje zasledimo na področju občine
Moste-Polje že pred več desetletji.
Zalog je bil center, kjer so revo-
lucionarni železničarji začeli s
prvim organiziranim delom za de-
lavske pravice. Močan vpliv in
široke simpatije je uživala komu-
nistična stranka, ki je dobila na
prvih volitvah veliko število gla-
sov. Leta 1920 so padle prve žrt-
ve za delavske pravice iz vrst že-
lezničarjev. Na Zaloški cesti je
pod streli Koroščevih žandarjev
obležal železničar Jakob Černe iz
Zadobrove, ranjena pa sta bila
Tone Zidan iz Kašlja in Franc
Perdan, poznan delavski voditelj.
Revolucionarno gibanje in mi-
sel se je nato prebijala skozi vse
prepreke v raznih oblikah in ma-
nifestacijah tja do leta 1930. Na-
vkljub terorju monarhofašistične
diktature prične že leta 1930 or-
ganizirano delovati prva komuni-
stična celica na področju občine.
Za leta 1932 je ta prerastla v ra-
jonski komitet, ki ga je formiral

Ivan Maček-Matija. Rajonski ko-
mitet je formiral in pa povezal
partijske organizacije iz terenov
Zalog, Zadobrova, organizacijo iz
papirnice Vevče in kasneje iz
Slap in Polja.

Komunisti so v tem obdobju
delovali v okrilju gasilskih in de-
lavsko kulturnih društev Svoboda
ter v sindikalnem gibanju. Za
»Svobode« lahko trdimo, da so
bile pod neposrednim vodstvom
komunistov že kmalu po letu 1930.
V zaloški in zadobrovški Svobodi
so delovali Ivan Maček-Matija,
Polde Maček, Adolf Jakhel, Jože
Mazovec, Pepca Kardelj, Angela
Ocepek, Valentin Marinko, Franc
Kumše, Stane Rolih, Bobnar Sta-
ne, Ludvik Kukavica in še več
desetin komunistov in najožjih
simpatizerjev. Tudi Svoboda v
Lazah je bila v rokah komunistov.
V bivši občini Sostro pa je delo-
vala Svoboda pod vodstvom ko-
munistov Jožeta Moškriča, Trtni-
ka, Černeta in drugih.

Velike manifestacije za prvi
maj, kulturne manifestacije z
igrami »Rdeče rože«, »Hlapci«,
»Hlapec Jernej in njegova pra-
vica« in druge so zgovorni dokaz
delovanja komunistov.

Pomembno za to obdobje je ve-
lika manifestacija ob priliki zletja
Svobod v Celju, ki so se ga ude-
ležili občani iz celotne občine —
nekaj sto po številu na čelu z
godbo na pihala iz Sostra. To je

bila manifestacija za enotnost de-
lavskega gibanja, za demokratične
in nacionalne svoboščine, za mir
in za borbo proti fašizmu.

Kako velik vpliv je imela komu-
nistična partija, se je videlo
tudi ob priliki občinskih volitev
l. 1936, ko je dobila delavsko
kmečka zveza v bivši občini Po-
lje le 82 glasov manj kot lista
JRZ, ki si je zmago priborila z
goljufijami in odkritim priti-
skom, predvsem na uradništvu.
Kljub temu pa je delavsko kmeč-
ka lista zmagala na voliču v Za-
logu. Pet njenih kandidatov je
prišlo v občinski odbor.

Na iniciativo partije in kot re-
zultat delavsko kmečke zveze je
leta 1937 izšla prva številka lista
»Kmečka sloga«.

Zaradi hudih obtožb denunci-
antskega časopisa »Domoljub«, ki
Kmečko slovo imenoval z listom
»Založniških levičarjev«, ki da so
pripadniki »Fronte«, ki je nasto-
pila na zadnjih občinskih volitvah
za zmago Marksizma je bil list že
po izidu tretje številke zaplenjen
in prepovedan.

Po letu 1937 se komunistična
partija že hitreje krepi in jača.
Pod vodstvom partije delujejo
delavsko kulturna društva »Vza-
jemnost«, vse večji vpliv ima
partija v sindikatih, Sokolu, med
krščanskimi socialisti, tesnejša je
povezava s kmeti in ostalimi de-
lovnimi ljudmi v občini. Komu-
nistične celice se številčno in
idejno jačajo. Nemalo zaslug za
to, da so imeli komunisti v občini
Moste-Polje široko podporo med
delavsko kmečkimi množicami je
tudi v tem, da so imeli stalno ne-
posredno pomoč s strani Ivana
Mačka-Matije, Franca Leskoška,
Borisa Kidriča, Edvarda Karde-

lja, Mihe Marinka, Toneta Tom-
šiča in drugih odgovornih članov
PK in CK. Zato lahko trdimo, da
so imeli komunisti v občini Mo-
ste-Polje odločujoč vpliv že pred
vojno in da so imeli nasprotnike
le v peščici »kongregašov in kle-
rikalcev«, ki so se zbirali okoli
župnišča v Polju in drugje in iz
katerih so »dušebrižniki« naredili
verne hlapce okupatorja in jih
vzgojili v klavce, kakršni so bili
na Urhu in po drugih krajih.

Na temeljih, ki jih je postavila
komunistična partija, z njenimi
kadri in v sodelovanju z najšir-
šim delovnimi sloji, se je gradila
OF, odredi, brigade, divizije in
nova ljudska oblast.

Na stotine borcev je dala ob-
čina Moste-Polje in na stotinah
grobovih so imena borcev, talcev
in internirancev iz naše občine.
Tako množično sodelovanje v
NOB je odraz visoke zavesti in
vzgoje občanov te občine, dokaz
da je imela komunistična partija
široko podporo in zaupanje.

Dvaindvajset let je že minilo od
tedaj ko so počile prve partizan-
ske puške v občini Moste-Polje in
ko je padel prvi okupatorski vo-
jak. Od tedaj naprej so bili strelji
vsebolj pogosti in vedno več oku-
patorskih vojakov in domačih pla-
čancev je obležalo pod streli na-
ših borcev. Zastavo zmage so po-
nesli v vse kraje naše domovine.
Z ramo ob rami so se borili z
borci iz naših bratskih republik
in branili tovariša Tita ob napadu
na Drvar.

To so bila leta trpljenja, borb,
zmag, veselja, smrti starega in
rojstva novega življenja.

Maček Polde-Poldač

Gospodarska razstava

V počastitev občinskega praz-
nika bo v dneh od 3. do 10. julija
vrsta kulturnih in športnih pri-
reditvev. Ker pa velja prikazati
občanom tudi razvoj celotnega

leg obstoječega stanja bodo ne-
katera podjetja prikazala tudi
svoje načrte v zvezi z rekonstruk-
cijami in internimi proizvodnimi
problemi.

kazalo razvoj in napredek kom-
binata z eksponati in s slikami.
V tem oddelku bo razstavljena
tudi plemenska živina, prikaza-
no bo umetno valjenje perutni-
ne in drugo.

Prireditelj razstave je za ob-
iskovalce organiziral zabavišni
prostor, kjer se bodo obiskovalci
lahko okrepčali, ob večernih
urah pa bodo na tem prostoru

kulturnozabavne prireditve. So-
delovala bo tudi folklorna skupi-
na Franca Marolta, Akademski
pevski zbor, baletna skupina in
drugi.

Ob zaključku razstave bo žre-
banje! Izzrebanji obiskovalci bo-
do prejeli več praktičnih in bo-
gatih nagrad.

Otvoritev razstave bo 3. juli-
ja ob 11. uri dopoldne!

Z zadnje občinske razstave

gospodarstva naše občine, bo od-
prta posebna gospodarska raz-
stava v šoli Ketteja in Murna na
Kodeljevem.
Poleg dosedanjih uspehov in
dosežkov bodo na razstavi prika-
zane tudi perspektive posamez-
nih podjetij in ostalih dejavnosti.
Posebnost razstave bo tudi pri-
kaz bodoče urbanistične ureditve
celotnega področja naše občine.
Nekatera podjetja na razstavi
bodo svoje proizvode tudi prodala

in sicer po nižjih cenah. Po-
S področja trgovine bo prika-
zan problem mreže maloprodaj-
nih trgovin in njegova rešitev.
Na razstavi bodo sodelovala tr-
govska podjetja, ki nameravajo v
bližnji prihodnosti pomagati v
naši občini razširiti malopro-
dajno trgovsko mrežo.

Med najzanimivejšimi razstav-
nimi paviljoni bo nedvomno kme-
tijski, kjer bo podjetje Agrokom-
binat nazorno in praktično pri-

Tudi letos bo razstava skrbno pripravljena

Pohod brezposelnih v letu 1935

Leta 1935 je v Polju nastala velika brezposelnost. Obratovale je samo vevška papirnica in še ta samo delno. Javnih del, ki bi vsaj delno omilila brezposelnost, ni bilo. Tako se je po nalogu partije in pod vodstvom Poldeta Mačka, ki je bil povezan v Ljubljani z Ivanom Mačkom, vodila v Polju organizacija, ki je vključevala vse brezposelne tudi iz okoliških vasi, neglede na politično pripadnost. Za pripravo gibanja brezposelnih je bil organiziran štab, katerega člani so bili: Janez Lajovec iz Studenca, Ciril Pangeršič (Zalog), Jože Vidgerar (Vevče) in Ludvik Kukavica iz Zaloga. Prvi sestanek tega štaba je bil v gostilni pri Gašperlinu v Vevčah, drugi pa na domu Janeza Lajovca. Sklenjeno je bilo obvestiti in povabiti vse brezposelne delavce takratne občine Polje na zborovanje pred tedanjo občinsko pisarno v Polju. Mobilizacija brezposelnih je bila izvršena hitro in v redu.

Nekega jutra ob 8. uri so se pred občinsko pisarno začeli zbirati brezposelni. Iz svoje srede so izvolili zastopnike, ki so šli k takratnemu županu Ivanu Jamšku iz Zg. Kašlja zahtevati za brezposelne podporo, predvsem pa dela. Žandarji iz Vevč pa je župan obvestil in pozval, da brezposelne razženejo. Skupina štirih žandarjev na čelu s takratnim komandirjem Sušnikom je takoj ob prihodu pred občino začela brezposelne razganjati. Začelo se je vpitje in prerekanje. Brezposelne je zajel val ogorčenja proti nasilnim žandarjem, vendar so se morali umakniti iz pred občinskega poslopja. Podali so se v dvorano osnovne šole. Od tu so poslali delegacijo k takratnemu banu v Ljubljano. V njej so bili Janez Lajovic, Stane Bobnar, Ludvik Kukavica in Ciril Pangeršič. Ban jih je jezen sprejel, jih psoval z delomrznosti in jih končno odslovil. Zaradi takega ravnanja takratnega bana je organizacija brezposelnih nekaj dni kasneje priredila demon-

strativni pohod po okoliških vaseh. Demonstranti so se zbrali pred gasilskim domom v Zdobrovi, kjer sta na zborovanju govorila Polde Maček in Ludvik Kukavica. Po zborovanju je spreved, v katerem je bilo preko 20 brezposelnih, krenil preko Zaloga in Sp. Kašlja proti Zg. Kašlju k domu takratnega župana Jamška. Ko se je spreved brezposelnih pomikal proti Zg. Kašlju, je od zaloga prišla žandarska patrola, ki je imela namen demonstrante razgnati. V bližini gostilne Klešnik v Kašlju so žandarji dohiteli demonstrante in jih začeli

razganjati.

Komandir Sušnik je z ostalimi tremi žandarji navalil s puškinih kopiti na demonstrante in jih začel pretepati. Takoj so bili odstranjeni iz spreveda Ludvik Kukavica in Franc Taurer. Drugo jutro pa so bili aretirani vsi člani štaba, in to: Franc Taurer, Ludvik Kukavica, Ciril Pangeršič, Janez Lajovic in Jože Vidgerar. Odpeljani so bili v sodne zapore, iz katerih so jih po petdnevem zaporu izpustili. Na sodišču jih je zasliševal Jože Rus.

Kljub terorju je organizacija brezposelnih nadaljevala svoje delo. O teh demonstracijah brezposelnih je takratna Ljudska pravica, ki je izhajala v Dolnji Lendavi, objavila članek, v katerem je bil opisan ves potek akcije in brutalen nastop žandarjev. Sama organizacija pa je dosegla toliko, da so v Polju pričeli z javnimi deli, to je s popravili cest, kjer so bili vsaj delno zaposleni brezposelni delavci.

Kmalu potem so pričeli podobne pohode tudi brezposelni delavci v predelu Dobrunje in na Ježici.

Ludvik Kukavica

O delovanju komunistične mladinske organizacije Vesna v Zalogu

Letos poteka 43 let, odkar so komunisti v Zalogu ustanovili svojo mladinsko organizacijo Vesna.

Zalog je že iz prve svetovne vojne znan po svojem naprednem gibanju.

Leta 1918—1919 se je v Zalogu naselilo veliko število železničarskih družin, ki so pribežale pred Italijani iz Slovenskega Primorja. Velik del tako imenovanih beguncev je bil že takrat levičarsko usmerjen in med njimi so bili tudi člani komunistične partije. Prebivalstvo je bilo pod dokajšnjim vplivom katoliške vere, manjši del pa se je zbiral okoli tako imenovane napredne stranke. Naprednjakarji so skušali razviti svoj vpliv med zaloško mladino preko čitalnice in Sokola, klerikalci pa preko Orla in različnih cerkvenih organizacij. Po prihodu domačina iz ruskega ujetništva in z delovanjem komunistične partije pa se je leta 1920 razgibalo revolucionarno gibanje v Vevčah in posebno v Zalogu.

Komunistična partija je tako kot druge politične stranke iska-

la stika med prebivalstvom in razširjala svoj vpliv. Poleg te dejavnosti pa je KP ustanovila v Zalogu tudi mladinsko organizacijo, ki se je imenovala Vesna. Povezana je bila s centralo v Zagorju, smernice za njeno delo pa so prihajale iz Ljubljane.

Ustanovni občni zbor je bil meseca julija 1921. leta; udeležilo se ga je preko 50 mladincev in veliko število starejših tovarišev in tovarišic.

Sprejet je bil program, po katerem naj se mladina vzgaja v revolucionarnem duhu, predvsem v dramatikli in telovadbi. Prva skupina je delovala v Zalogu, druga v Zg. Kašlju.

Kulturna in politična predavanja so bila skupna, poletni v naravi, pozimi pa na domovih posameznih takratnih komunistov.

Ob istem času pa se je organizirala tudi fašistična organizacija Orjuna, zato je bilo delovanje Vesne močno usmerjeno proti Orjunu, ki je po fašističnih načelih hotela zatreti vsakršno napredno delavsko gibanje. Z močno propagando komunistične partije se je zbiranje mladincev v Vesni vedno bolj krepilo in po-

stajalo nezaželeno takratnim oblastem. Mladinci so se pripravljali za javne nastope, in sicer predvsem z dramskimi deli, vendar so jim vsakokrat prekrizali račune takratni režimski podrepniki. Kljub temu pa so mladi Vesnani za Silvestrovo leta 1922 priredili v papirniški restavraciji na Vevčah silvestrovanje s kulturnim programom.

Vesna je ustanovila tudi sanjsko sekcijo ter tako pritegnila v svoje vrste mnogo mladine in tudi starejših članov. Kadar se je zbralo večje število mladine, so starejši člani komunistične partije na poljuben način pripovedovali o revolucionarnem boju

Vesne je bila jeseni leta 1922. Mladi Vesnani so organizirali izlet vse mladine v Zadobrovo. Starejši člani so mladini pripovedovali o grozodejstvih in terorju Orjuna. Zato so sklenili, da krenejo preko Polja v Zalog, kjer bodo demonstrirali proti Orjuni. V povorki so korakali skozi Polje, kjer je bil takrat sedež občine, in prepevali pesem Dol z Orjuno. V Zalogu se je povorki pridružilo še večje število starejših ljudi in so tako demonstracije zajele velik obseg.

Vse to je takratne oblastnike tako razkačilo, da so z vso silo pritisnili na mladino in njihove starše. Poleg orožnikov, ki so zasliševali in grozili staršem, je železniška uprava klicala udeležence demonstracij na razgovor in grozila z odpustitvijo iz službe. Šolska vodstva pa so uvedla posebno preiskavo proti šolarjem, ki so se udeležili demonstracij. Poleg tega, da so v šoli zapostavljali demonstrante so poklicali starše, jih denarno kaznovali in zagrozili z izključitvijo iz šole. O teh demonstracijah se je do danes ohranila fotografija; mladinci so se slikali kot v zadnji pozdrav in spomin na komunistično organizacijo Vesna.

Tako je zaradi terorja in represalij delo mladinske organizacije začasno zamrlo, kasneje pa je mladina nastopila v SKOJ in v kulturnem društvu Svoboda.

močil dež,

delavskega razreda v Rusiji in na Madžarskem.

Kako razširjeno je bilo komunistično mladinsko gibanje v okoliških vaseh Zaloga, lahko ocenimo iz tega, da je vodstvo prvomajske proslave v Ljubljani leta 1922 poverilo Založanom, da na čelu povorke, ki je manifestirala po mestu, od treh zastavonoš nosijo dve zastavi Založani — poleg mladinskih zastav.

Zadnja akcija pod vodstvom

Tam na Pugled gori...

Na robu naše občine nad vasico Podlipoglav se navpično dviga hrib Pogled. To je gora, ki je pozimi leta 1941—1942 čuvala legendarno četo partizanov, iz katere se je kasneje organizirala slavna II. grupa odredov — ponos slovenskih partizanov.

V to četo sem stopil kot neizkušen vojak v najhujši zimi. Snega je padlo, kot že dolgo ne; skoraj poldrug meter ga je bilo. Se vedno je snežilo. Zavedal sem se, da bo življenje težko, a ponos sem bil, da sem vstopil v partizanske vrste, da se z njimi borim proti okupatorju. Četa je bila tedaj še maloštevilna, vendar smo se počutili zelo močne. Taborišče na Pugledu je bilo oddaljeno komaj pol ure od italijanske postojanke.

Ob tem času je italijanski okupator še izvrševal svoje krvave pohode med civilnim prebivalstvom, nobiljal ljudi po cestah ali jih vlačil v zapore. Sleherni Slovenec se jim je zdel sumljiv. V tem času nismo izvrševali vojaških akcij, ker nam je to onemogočal izredno visok sneg.

Vodstvo naše čete je izkoristilo zimski čas predvsem za utrjevanje politične zavesti posameznih borcev in za spoznavanje orožja. V taborišču na Pugledu je vladalo strogo vojaško življenje, tako kot je v vojašnicah. Vse je moralo biti pravočasno izvršeno, vse je bilo točno določeno: vstajanje, raport, dežurna služba, straže, patrole, ob uri zajtrk, kosilo, večerja in spanje. Dopoldan so bile politične ure, ki jih je ponavadi vodil politkomisar Dušan Kveder-Tomaž, popoldne pa je imel vojaške ure komandant Fr. Rozman-Stane. Ko se je znočilo, smo borci posedli okrog kupa žerjavice in si pripovedovali, kakšno je bilo naše življenje do prihoda v partizane. Vsi pa smo globoko sovražili okupatorja.

Vse okrog nas je bilo zasneženo in mraz je pritiskal, da so pokala drevesa, a naše misli so se

vrtničile ob tem, kdaj bo prišel čas, da gremo v akcijo, da obročunamo z okupatorjem. Ob teh mrzlih zimskih večerih, ko smo sedeli okoli žerjavice, izpostavljeni vsem vremenskim neprilicam, smo ob večerih peli slovenske pesmi. Ob tabornem ognju sta nam komandant Stane ali Tomaž pripovedovala svoja doživetja iz španske državljanske vojne.

Dne 6. II. 1942 je bila na Pugledu partizanska proslava z mitingom. Povabljeni so bili tudi aktivisti z bližnjih terenov. Pokosilu je komandant Stane postavil v vrsto borce, ki jih je bilo za cel bataljon, in komisar Kveder nam je razložil pomen boja proti okupatorju. Nato smo borci prisegli. Po slavnostnem opraviilu se je pričel partizanski miting. Pod okriljem visokih bukev in smrek na vrhu Pugleda je zaorila mogočna pesem Kosec koso brusil. Marok je zapel njemu priljubljeno, kasneje Pugleško himno: Tam na Pugled gori... Papež pa je zapel svojo pesem Za vasjo je čredo pasla... Sledile so recitacije in samospevi. Tako se je kovalo tovarištvo in zavest slehernega borca.

Zima je počasi pojenjavala; tega smo borci že težko čakali. Zavedali smo se, da bo slej ali prej okupator skušal obkoliti naše taborišče in nas uničiti. Kljub temu, da je okupatorski radio trobil v svet, kako nemška armada prodira globoko v Rusijo, je bila naša morala na višku. Še trdneje smo bili odločeni, da čimprej pričnemo z orožjem uničevati okupatorja.

Dne 17. marca je Mazovčeva četa napadla na cesti Smarje—Lipoglav italijansko patrolo ter jo potolkla. Fantje so zaplenili orožje in z njim ponosno prikorakali v taborišče na Pugled. Tako so Italijani zvedeli, da je na Pugledu močna partizanska skupina ter so napravili načrt, da jo napadejo.

● Nadalj. na 5. str.

● Nadalj. s 5. str.

no. Drugo jutro, ko so prihajali ljudje k maši, so se pogledovali,

Pionirji iz Most med partizani na Pugledu

Kmalu po kapitulaciji stare Jugoslavije smo začeli tudi mlajši Moščani sodelovati s starejšimi tovariši pri pripravah na organizirani odpor proti okupatorju. Zdrževali smo zvezo med tovariši, ki so se morali že prve dni umakniti v ilegalo.

Ko je bila leta 1942 ustanovljena pionirska organizacija, smo pričeli z organiziranim delom. K temu delu smo pritegnili vse tiste, za katere smo vedeli, da izhajajo iz zanesljivih družin.

Iz preprostih sredstev smo si sami napravili ročno tiskarno, s katero smo natisnili velike količine listkov za potrosne akcije. Teh nismo trosili samo po moščanskih ulicah, temveč smo jih pošiljali tudi okrožnemu komiteju SKOJ in ti listki so se pozneje pojavljali po ulicah Viča, Rožne doline in drugod. Naša tiskarna je delovala do konca vojne in je okupator ni nikoli odkril.

Ker smo se pionirji na raznih akcijah dobro izkazali, smo prejeli vedno težje naloge. Pričeli smo vzdrževati stalno zvezo s Pugledom. Tu so od 1942. leta stalno bivale razne partizanske enote. Vsak mesec smo peljali partizanom na Pugled razno vojno opremo in sanitetni material. Vse to so partizanske enote nujno potrebovale, še predvsem v letih pred italijansko kapitulacijo.

Prehodi skozi italijanski blok v Hrušici so bili zelo nevarni, ker so nas nenehno opazovali belogardisti, ki so prežali na nas s sv. Urha, znane belogardistične nostojanke, in z okoliških vrhov. Kljub nevarnostim pa so ostali spomini na te naše akcije za nas nepozabni. Ne morem povedati, s kakšnim navdušenjem so nas vedno sprejeli naši borci. Čeprav utrujeni od neprestanih bojev in pohodov so vedno našli čas za pogovor z nami. Mnogo smo jim povedali o njihovih svojcih, ki so bili skoraj vsi aktivisti na terenu, govorili smo jim o številnih akcijah ljubljanskih aktivistov in o

kako v Jugoslaviji pod italijansko okupacijo visi slovenska zastava. To je bila prva zastava, ki je bila obešena v Mostah.

tem, kako Ljubljana željno pričakuje njihovega zmagovitega pohoda. Vedno smo se težko ločili od teh junakov, ki so bili strah in trepet za okoliške sovražnikove postojanke.

Leta 1942 oziroma v začetku leta 1943 je bilo v našem rajonu precej slišati o možnostih partizanskega napada na Ljubljano. Pionirji smo se pričeli učiti, kako delujejo posamezna orožja. Pri napadu bi imeli nalogo prekrbovati borce z municijo na položaju. Do realizacije tega načrta pa ni prišlo zaradi prevelike okupatorjeve moči v ljudeh in v orožju.

Pionirji smo prenašali ilegalno literaturo, predvsem Slovenskega poročevalca, pisali revolucionarne parole po ograjah in hišah v Mostah, nastavljali zakrivljene žeblice pod kolesa italijanskih vojaških kamionov, prekinjali vojaške telefonske linije. Na ljubljanskem vojaškem letišču smo odvijali udarne igre letalskim bombam, na vojnih letalih pa smo večkrat pokvarili razne instrumente.

Še in še bi lahko naštevati drzne akcije, v katerih smo delovali izključno pionirji. Vedno smo vse naloge uspešno izvršili, največkrat tudi takšne, katerim starejši aktivisti niso bili kos. Vsa ta dejanja bodo ostala nepozabna v zgodovini boja moščanske mladine proti okupatorju in domačim izdajalcem. Pionirji skozi dolga leta vojne niso nikoli klonili čeprav so nekatere agenti italijanske in nemške policije v zaporu nečloveško mučili, da bi od njih zvedeli za imena sodelavcev in starejših tovarišev.

Po vojni se je že mnogo pisalo o neustrašnih borcih za svobodo, vendar je do danes še zelo malo napisanega o najmlajših. Prav bi bilo, da bi tudi našim najmlajšim dale pristojne oblasti priznanje za njihovo požrtvovalno delo v vojnih letih.

Drago Strniša

Po municijo

Čimveč orožja, čimveč municije! To je bila naša velika želja in skrb spomladi leta 1942: prevevala je slehernega borca I. Štajerskega bataliona na Pugledu. Naveličani monotonega življenja brez borb smo napeto prisluhnili besedam komandanta Staneta Rozmana, ki nas je pripravil na nočni pohod.

»Tovariši borci — partizani! Nocoj gremo v dolino po municijo.« nam je govoril.

Se posebno so se razveselili pohoda Tončkov Tone, Matija Červinc in Rudi Vidregar, ko so zvedeli, da jih bo pot vodila k Mazovčevim v Zg. Kašelj.

Ko se je znočilo, smo se borci začeli spuščati po snegu v dolino in skozi Podlipoglav, Sostro in Zavoglje prisopeli k Mazovčevim ob vznožju Debelega hriba. Na njih so Mazovčevi fantje ob razpadu stare jugoslovanske vojske

zakopali nad 40 težkih zabojev municije za mavzerice.

Vse naokrog so bile razmeščene straže, fantje pa so hiteli s kopanjem v mrazu več kot 25 stopinj pod ničlo. Zmrznjena zemlja jim je delala dokaj pre-

glavic. Mazovčeva mati — mati petih sinov partizanov — pa nam je kuhala topel čaj in nas bodrila k vztrajnosti. Z vso svojo družino je bila borecem simbol zavednosti in požrtvovalnosti.

Končno: municija! Petnajstletni Zamudov Franci in brat Lojze sta nekje staknila sani in doma vzela par konj. Borci so naložili zaboje z municijo na sani in Franci in Lojze sta z zaščitnico odpeljala municijo na Pugled.

Mazovčeva mama nam je ob odhodu krepko stiskala roke in marsikoga izmed nas objela. S

tesnim občutkom se je poslovila tudi od svojih petih sinov. In res, njen sin Polde je 20. marca 1942 padel na Pugledu.

Municijo so srečno pripeljali do partizanskega taborišča. Bor-

ci pa se še danes s hvaležnim srcem spominjajo Zamudovega Francita in Mazovčeve matere in njenih sinov, ki so jim oskrbeli municijo...

Ludvik Kukavica

Krvni davek prebivalcev občine Moste-Polje

Prezgodnja pomlad 1941. Ali je res vse to resnično? Ali ni samo strašni sen. Več kot dvajset let, vendar tako blizu, kot da bi bilo včeraj. Takrat se nismo mogli vživeti niti jaz, niti tisočero drugih, da je resničnost res tako kruta in pošastna. Okupator je navalil z vso moderno tehniko. S seboj je prinašal zlobo in uničenje. Kot divje zveri, kot krvoločne hijene, žejne krvi in plena, so si fašisti med seboj delili slovensko zemljo. Lepo zeleno Štajersko in Gorenjsko je zasedel oholi Nemec, Ljubljano in del njene pokrajine z Dolenjsko in Notranjsko je okupiral strahopetni in hinavski Italijan, Prekmurje pa je prišlo pod trdo fašistično roko Hortijevih vojakov. Deli sončne primorske pa so že tako dvajset let okušali fašistično vladovino. Vsi so tekmovali, kdo izmed njih bo čimprej iztrebil slovenski življenj.

Vsi fašistični pisuni so pisali v svojih spisih in časopisih, da Slovenskega naroda ni več... Za trenutek je objel preplah zaved-

nilni v domovino in z njimi vsa tista sodrga: žandarji, policaji, pupani, bani, vsi tisti, ki so narod zapustili v najhujši nesreči.

VILI SUPAN, ubit na Urhu 7. januarja 1944, eden organizatorjev OF v Mostah

Del njihove garniture pa je ostal doma, se udinjal okupatorju ter ga pri uničevanju slovenskega življenja celo prekašal. Od Ljubljane je bilo čuti zamolklo ropotanje tankov in kamionov; potem je prihajalo bliže in končno smo jih zagledati tam na cesti onkraj zidu. Pomikali so se počasi, kot bi si ne upali naprej — horde Italijanov, horde fašistov so prihajale v Moste in dalje v Polje.

Gledali smo jih izza oglov, nismo jih občudovali. Prezirali smo jih, ker smo se nehote zavedali, da nam prinašajo smrt in nesrečo.

Začel se je krvavi ples. Doba trpinčenja svinčenega petja, ropa in ubijanja — to je bila kultura dvajsetega stoletja. Pričelo se je množično preseljevanje, streljanje talcev v gramozni jami. Ljudstvo je romalo v zapore, internacijo in konfinacijo. Zaporji so se polnili — grobovi odpirali... Zemlja že ni mogla več požirati pretočene krvi in solza. Škofje, maziljenci v mašniških oblačilih so blagoslovljali morilno orožje,

MARJAN MESEC, član SKOJ v Vodmatu

nega Slovenca. Onemeli smo in prisluhnili... Iz slovenskih hiš so kot v posmeh zaplapolale fašistične italijanske zastave in nemške zastave s kljukastim kri-

Budil vas je grom.

žem. Slovenska zastava je romala na skrivna mesta po podstrešjih. Kazalo je, da je vsako upanje na svobodo za vedno pokopano.

Domovina je bila izdana in prodana. Poteptana in opljuvana. Začela se je pisati nova stran zgodovine slovenskega naroda. Vsi tisti, ki so se prej napihovali in šopirili, kričali: »Vse za domovino, vse za kralja,« so jo z nadebudnim otrokom, tako imenovanim kraljem, popihali na varno, da bi tamkaj dočakali dan, ko se bodo zmagoslavno vr-

molili za njegovo zmago in poveljevali njih satanski red...

Slovenec je stiskal pesti in prisegal: Smrt fašistom — svobodo narodu!

Na poziv Komunistične partije se je začel ples, kakršnega zgodovina ne pomni. Na poziv Partije so se odzivali sinovi in hčere naše domovine. Može, fante, žene in dekleta, vse je prevzela velika ljubezen do svoje domovine. Združil se je narod in iz naroda hlapcev je slovenski narod postal narod junakov.

● Nadalj. na 7. str.

Občinska skupščina
LJUBLJANA-MOSTE-
POLJE

čestita k občinskemu prazniku

Žgalo vas je sonce, močil dež, svetila vam je strela. Budil vas je grom.

• Nadalj. s 6. str.

Iz podstrešij, iz skritih prostorov je izvlekel puško si naprtal nahrbtnik in se skrivaj podal v gozdove... Hoste so zaživele. Domovina se je preselila v gozdove...

Prvi prostovoljci — prvi komunisti: Franc Leskovšek, Maks Perc, Žerjal, Franc Pokovec, Jože Moškrič, Albin Grajzer, Kocjančič, Berčič, Jakhel in mnogi drugi sodelavci — komunisti so v predelih občine organizirali vse ljudsko organizacijo Osvobodilno fronto.

Na Pugledu so se nastanili prvi borci za svobodo: Kogo, Popaj, Razin, Taurer, Papež, Risto, Svejč in drugi. Pod visokimi drevesi tega hriba je bilo partizansko taborišče. Komisar Dušan Kveder Tomaž jih je vzgajal v jeklene borce. Komandant Stane jih je uril v orožju. Rajko Menih pa jih je uril v kulturno-prosvetnem delu. Borce je bilo treba uriti in učiti ter jih pripravljati na težke naloge. Še vedno so prihajali novi iz Most, Jarš, Kodeljevega, Zelene jame, Zaloga, Bizovika, Polja in popolnili vrste partizanskih enot. Prej osamljeni Pugled v bližini je naenkrat oživel in postal zavestišče sto in sto partizanov. V svojem okrilju je skrival cel bataljon najboljših borcev, ki so se pripravljali na dolg, trd in žilav boj.

Ko je bataljon imel za sabo že nekaj bojev, se je na poziv Partije odzvalo meseca maja, junija in julija nešteto novih prostovoljcev iz Most, Zadobrove, Slap, Studenca, Zadvora, Podlipoglav in drugih okoliških vasi. Okupator je besnel, ubijal, moril, streljal talce v gramozni jami. Toda, vse to ni pomagalo, ves bes fašistov ni zajezil ogromnega plazu narodnoosvobodilnega boja. Na pomoč so jim priskočili domači izdajalci, ki so se vzgajali v poljski kaplaniji in župnišču. Padale so žrtve. Božji hram cerkve sv. Urha so spremenili v mučilnico. Grobovi okrog bele cerkvice so se množili... Zob za zob, glavo za glavo... Padli so najboljši naši sinovi. Preko 800 bor-

cev, doma iz okoliških vasi Pugleda, vse do Save, tja gor do Smartnega, do Golovca do pod Urha se je bojevalo v gozdovih. Občina Moste-Polje je dala tolikšno število borcev. Mnogo jih je padlo, mnogo jih je bilo ranjenih in mnogo se jih po svobodi ni vrnilo.

Ko smo 15. maja 1945 zmagoslavno prikorakali v Ljubljano, ko smo se radostni vračali na svoje domove, smo šele z bolečino občutili, koliko dragih smo pustili v gozdovih. Koliko naših je ostalo za vedno v Dachau, Mathausnu, Auschwitzu, na Rabu in ne vem kje vse še! Res, strašna bilanca žrtev fašizma in belogardizma:

580 padlih v NOV,
68 ustreljenih talcev,
53 ubitih od belogardistov,
25 ubitih od črne roke,
126 umrlih v nemški internaciji,
87 umrlih v italijanskih internacijah!

To so žrtve na katere ne smemo nikdar pozabiti! Dali so svoja življenja zato, da mi živimo. To so žrtve svobodoljubnih, ponosnih, silnih borcev, žrtve, iz katerih poganja danes tako veličastno drevo, da ga s svojimi mislimi niti izmeriti ne moremo, čeprav čutimo s srcem njegovo veličino.

Iz te zmagovite štiriletne borbe pa so izšli tudi mnogi oficirji in podoficirji z visokimi odlikovanji. Naša občina ima v svojem seznamu 6 padlih narodnih herojev: Jože Moškrič-Ciril, Albin Grajzer, Tone Trtnik, Maks Perc, Rudi Mahnič-Brkinc in Tonček Žerjal.

Živi naši heroji pa so: Franc Tavčar-Rok, Ivan Maček-Matija, Stane Bobnar, Franc Leskovšek-Luka, Franc Pokovec-Poki, Milan Zabukovec-Miloš, Janez Hribar in Jaka Rojšek.

Občina Moste-Polje oziroma njeni prebivalci so se v narodnoosvobodilnemu boju proslavili in ovekovečili herojstvo...

Zato naj bo občinskem prazniku naša misel pri junakih, ki so padli za našo svobodo.

Ludvik Kukavica

Spomini na narodnega heroja Jožeta Moškriča-Girila ob 20. obletnici njegove smrti

V noči z 12. na 13. julij 1941 so poskusili Italijani z dobro pripravljeno akcijo zadušiti močno protifašistično gibanje pod Pugledom in Urhom. Pobrali in odpeljali so preko 50 domačinov, toda v jedro upora niso zadeli, čeprav jih je izdajalski žandar Sušnik zvesto obveščal in pomagal izdajati predvojne komuniste. Prebivalstvo Zadvora, Dobrunj in okoliških vasi je znalo čuvati svoje voditelje ter organizirano ukrepati proti vsaki akciji fašistov. Drugi dan, 13. julija 1941, je 20 vaščanov z orožjem v roki odšlo pri belem dnevu mimo vseh

italijanskih straž v Molniško hosto. To so bili prvi partizani v bližini Ljubljane: Jože Moškrič-Ciril, Franc Kocjančič-Stari, Tone Trtnik, Jernej Gašperšič, Miha Berčič-Maks, Stane Keber-Kogo in drugi. LE MALO JE SE ZIVIH TOVARISEV TE MOLNIŠKE ČETE.

Doline ta dogodek ni presenetil, saj je bil delavski razred tega kraja pred tem že marsikaj poiskusal. Upornost in borba proti izkoriščanju in za svobodo prebivalcev teh vasi sega daleč nazaj, vse do tja, ko še niso vedeli, zakaj je bilo potrebno vojskovati se in umirati na Doberdobu ali v Galiciji za črno-žolto cesarstvo. Marsikomu se je porodila ta misel, ko se je vračal s fronte domov. Iskra upora je zažarela prvič med Zadvorci ko so v generalni stavki skupno z železničarji zahtevali boljše življenjske pogoje in so zaradi takšnih upravičenih zahtev padli nanje

prvi strelji na Zaloški cesti leta 1920.

Takrat so bili še mladi Jože Moškrič, Franc Kocjančič, Polde Tomšič, Tone Trtnik in drugi; toda postali so neugnani, neizprosni v boju za delavske pravice. Njihovo delo je bilo težko, toda klena vzgoja je dala novih kadrov. Svoje delo so leta 1926 preusmerili v kulturno-prosvetno dejavnost ter sklenili, da z vso vnašajo ustvarjajo pri organizacijskem, strokovnem in vzgojnem delu. Ustanovili so prosvetno društvo Svoboda brez vsakih sredstev; edino Založani so jim moralno pomagali, ker so imeli za seboj že več izkušenj in tradicije. Svoboda v Zadvoru se je razvijala in postala ena najmočnejših. Klerikalno prosvetno društvo v tem kraju je začelo odmirati. Pod vztrajnim vodstvom Jožeta Moškriča in Franca Kocjančiča je Svoboda v Zadvoru kmalu nastopala s pevskim zborom, z godbo, dramsko družino in s šahovskim odsekom. V teh odsekih je bilo žarišče politične izobrazbe.

V to delo je Jože Moškrič vlo-

žil vse svoje moči in sposobnosti kot ideološki vodja in v tesnem sodelovanju z organizatorjem Francem Kocjančičem. Skupaj z njim sta ustvarila močno trdnjavo, ki je ni uspelo zrušiti nobenemu režimu divše Jugoslavije.

Jože Moškrič-Ciril, narodni heroj, delavski pisatelj in dramaturg, pesnik in režiser je ves živel samo za to delo, žrtvoval za to vse, ves svoj čas in tudi zdravje. Med ljubljanskimi grafičarji je njegova beseda veljala in napravila več kot teror starih režimov. Politično delo med grafičarji in njegova borbenost sta premagala malodušnost grafičarjev v letu 1935, ko bi skoraj klonili v stavki, ki so jo vodili že nekaj tednov. Grafičarji so boj nadaljevali in zmagali, Jožeta pa izvolili v glavni odbor sindikata, v katerem se je boril za utrjevanje delavske zavesti in njihovih pravic. Idejo napredka in vztrajnosti v boju je hotel prikazati delavstvu tudi v drugi obliki. Napisal je vsem Slovincem znana odrska dela Rdeče rože, Razkrinkana morala, Borba za kruh, Stari in mladi ter še lepo število revolucionarnih pesmi. Tak je bil Jože Moškrič, njega so v delu in boju posnemali vsi tisti, ki je v njih živelo prepričanje v zmago proletariata. In ta

vas je grom.

Prežih, Samorastniki 1937

kih je bilo v dolini Dobrunj veliko. Ko okupator v prvih dneh okupacije ni še polnil zaporov, so bile Dobrunje in Zadvor izjema.

Padale so žrtve, Urh, nekdanj »božji hram«, je postal najstranejša mučilnica dvajsetega stoletja, ko so v imenu Krista ubijali zavedne Slovence. Žrtve pa, ki so padale in jih je bilo tudi iz okoliških vasi precej, niso bile žrtve sužnjev, ampak žrtve svobodoljubnih, ponosnih, silnih borcev:

»Ni mogoče tega gorja prenesti,« so govorili...

»In kdo bo vzel vodstvo upora v svoje roke?«

»Komunisti,« je odgovoril Jože Moškrič.

Od vseh, ki so jih odpeljali na Urh in jih nečloveško mučili, ni nihče izdal ne Moškriča ne Kocjančiča niti koga drugega od vodilnih komunistov tega kraja. Njih ilegalno delo je vse bolj in bolj širilo mreže. Na tem in na sosednjih terenih so tik pred vojno ali v začetku vojne iskali zatočišče v ilegali naši največji možje: Kardelj-Krištof, Ivan Maček-Matija, Franc Leskovšek-Luka, Boris Kidrič-Peter, Tone Tomšič in drugi.

Prva italijanska racija teh vasi revolucionarjev ni presenetila. Od odpeljanih domačinov niso zvedeli ničesar. Fantje so vzeli orožje v roke ter odšli v gozdove. Njim so se pridružili iz Ljubljane: Ljubo Sercer, Stanko Semič-Daki, Tone Span-Matko in drugi komunisti.

Seme, ki ga je sejal Jože Moškrič in drugi komunisti tega okoliša, je začelo kaliti, se razbohotilo, dolina je dala stotine borcev partizanov. Malo je ostalo živih. Mnogi od njih so dali življenje v lepih gozdovih naše zemlje, druge so izmučile in zverinsko pobile belogardistične zverji. Zidovi mučilnic na Urhu in v poljski kaplaniji molče; preveč imajo povedati o grozodejstvih. Toda vse trpljenje in izdajstvo ni omajalo vere in slabilo ponosa v ljudeh, ki so s partizanskimi brigadami vlivali strah okupatorju in njihovim pomagačem.

Rdeče rože so se razbohotile širrom po naši domovini, njihovo seme pa je prineslo svobodo.

Jože Moškrič je padel, padlo je na stotine ljudi te naše čudovite pokrajine, saj je prav ta čudovita pokrajina pri nas ustvarila prve organizirane trupe upornikov.

V naših srcih pa bodo živeli heroji borbe: Jože Moškrič, Albin Grajzer, Tone Trtnik, Rudi Mahnič-Brkinc, Maks Perc, Tonček Žerjal...

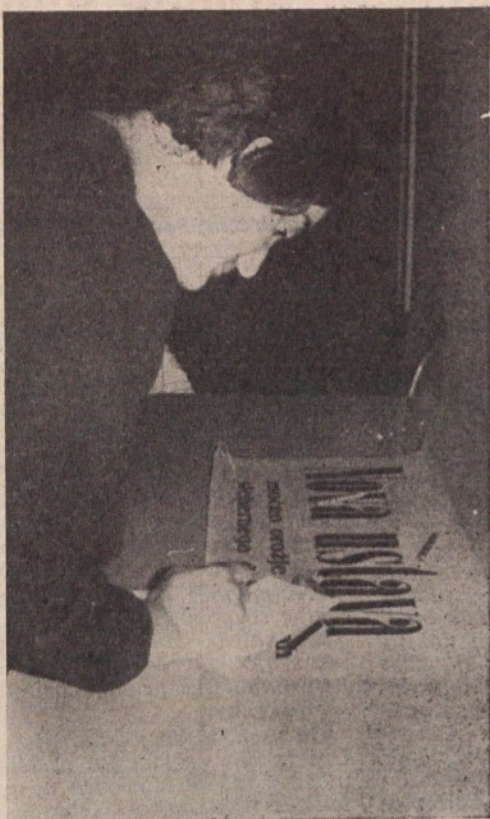
Ludvik Kukavica

Ne dajte se teptati od drugih, ne prenašajte ponižno krivic, ali tudi vi jih ne prizadevajte nikomur... in združeni si boste lahko priborili svoje pravice!

Prežih, Samorastniki 1937

Zdravstveni dom
dr. MIHA KAMIN
Ljubljana

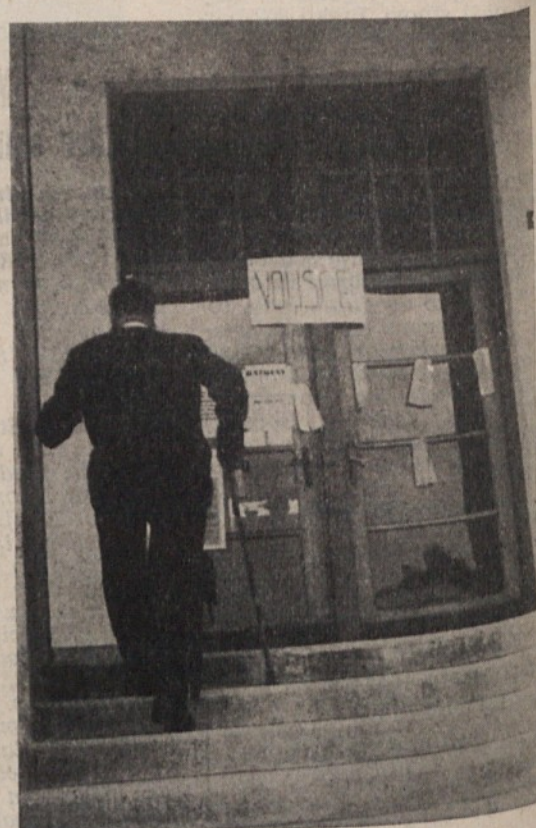
čestita k občinskemu prazniku

**Potrdili
smo
pravilnost
načel
razvoja
naše
družbe**

**Dne 16. junija smo
volili poslance
v republiški
in zvezni zbor**

● *Nadalj. s 1. str.*

Na volišča v Smartnem sta prišla prva zakonca Beter. Zena je spremljala slepega moža, ki je tudi tukaj prvi spustil volilna listka v skrinjico. Tovariš Beter je star 38 let in kljub nesreči, ki ga je zadela, opravlja na kmetiji vsa dela.

Ob 9. uri je na volišču v zdravstvenem domu v Mostah volilo že 50% volivcev. V volilnem odboru sem srečal 20-letno Darinko Kos. Študentka medicine je, ki tudi aktivno sodeluje v študentovski organizaciji. Zaupano delo v volilnem odboru je z veseljem opravljal, kljub temu da je imela precej skrbi z izpitom na fakulteti. Povedala mi je, da je že v gimnaziji delovala v mladinski organizaciji. Zal ji je le, da tudi sedaj ne more aktivneje delati, ker ji študij ne dopušča kaj dosti pro-

stega časa. Zaželel sem ji dosti uspeha pri študiju ter se odpravil naprej. Nisem še stopil skozi vrata na cesto, ko sem srečal skupino mladih fantov. Delavci, ki so sklenili skupaj priti na volišče! Delajo v podjetju Kanalizacija, kjer se zelo dobro počutijo. Posebno jim je všeč, da jih predstojnik skuša razumeti in da jim pri delu pomagajo. Letos so prvič volili. »26. maja je bilo težje, nerodno mi je bilo, sedaj pa že vem, kako moram voliti,« je dejal tovariš Marko.

Pravkar so sporočili z občinske volilne komisije, da je do 10. ure volilo že 65,2% vseh volivcev naše občine.

Prav gotovo so se volivci iz Zelene jame, ki so volili v kulturnem domu, počutili še posebno prijetno. Kaj se ne bi, ko so pa učenci Gradisove industrijske šole prisrčno pri pomoč volilnemu od-

boru in pomagali okrasiti volišče. Tudi na drugih voliščih so mi zatrtili, da se je mladina precej potrudila, tako da so bili kar ponosni nanjo.

Kazalca na uri se približujeta številki 11. Manjka še pet minut. Še malo in pojavili se bodo na vratih pisarne krajevne skupnosti Moste. Prišli so zadihani, žarečih ličk, oči so se jim svetile in ponosni so da lahko sodelujejo pri organizaciji volitev. Pet pionirjev in dve pionirki opravljajo kurirsko službo — prinašajo poročila z volišč in se vračajo z navodili. Tako kot pionirski-kurirski med NOB. Ker nekatera volišča nimajo telefonske zveze s štabom, so jih sklenili vključiti v kurirsko službo. Tu so: Branka, Sava, Natalija, Vito, Boris, Vera in dva Jožeta. Vsako uro pridejo v štab in prinesejo poročila, Tovariši mi pravijo, da so mladi kurirski zelo

skrbni in da dosledno opravljajo zaupano nalogo. Skupni volilni rezultat za KS Moste je ob 11. uri: 84%.

Zanimivo je bilo ugotoviti, da volivci niso prihajali na volišča v večjih skupinah, ampak redno enakomerno. Tako je bilo tudi na volišču v osnovni šoli Vide Pregarc. Volivci so se nepretrgoma vrstili pred volilnim odborom — ob 9.35 je bil volilni rezultat že 70%. Pri tem rezultatu je prišel na volišče tov. Anton Glavan. Star je 81 let, toda še vedno je pri močeh. Po poklicu je bil železničar — že v mladosti se je tudi zanimal za družbeno življenje. Spoznal je glavne značilnosti kapitalističnega sistema, ki je po prvi svetovni vojni prehajal na najvišjo stopnjo razvoja. Tovariš Glavan je kot železničar in

● *Nadalj. na 10. str.*

REZULTAT VOLITEV V REBULIŠKI ZBOR

KO SZDL	Štev. volišč	Štev. voliv.	Glasovalo			Skupaj		Neopravič. odsotnih		Opravič. odsotnih	
			Štev.	%	s potrd.	Štev.	%	Štev.	%	Štev.	%
Moste	7	4.237	3.964	93.56	40	4.004	94.50	218	5.15	55	1.30
Zel. jama	4	2.357	2.191	92.96	25	2.216	94.01	128	5.43	38	1.61
Jarše	4	2.566	2.409	93.88	32	2.441	95.13	107	4.17	50	1.95
Smartno	1	488	458	93.85	2	460	94.26	28	5.74	2	0.41
59 VE	16	9.648	9.022	93.51	99	9.121	94.54	481	4.99	145	1.50
Lipoglav	1	222	207	93.24		207	93.24	14	6.31	1	0.45
Zadvor	6	1.954	1.834	93.86	9	1.843	94.32	101	5.17	19	0.97
Hrušica	3	1.875	1.696	90.45	7	1.703	90.83	133	7.10	46	2.45
Kodeljevo	4	3.378	3.111	92.10	29	3.140	92.95	198	5.86	69	2.42
60 VE	14	7.429	6.848	92.18	45	6.893	92.79	446	6	136	1.82
Zadobrova	2	1.347	1.273	94.51	16	1.289	95.69	64	4.75	10	0.74
Zalog	2	1.349	1.259	93.33	9	1.268	94.00	52	3.85	38	2.82
Dolsko	6	974	880	90.35	2	882	90.55	59	6.10	35	3.62
Besnica	4	733	691	94.27	2	693	94.54	32	4.37	10	1.36
Polje	6	3.689	3.391	91.92	13	3.404	92.27	249	6.75	49	1.33
61 VE	20	8.092	7.494	92.61	42	7.536	93.13	456	5.64	142	1.75
59 VE	16	9.648	9.022	93.51	99	9.121	94.54	481	4.99	145	1.50
60 VE	14	7.429	6.848	92.18	45	6.893	92.79	446	6	135	1.82
61 VE	20	8.092	7.494	92.61	42	7.536	93.13	456	5.64	142	1.75
Skupaj	50	25.169	23.364	92.83	186	23.550	93.57	1.383	5.49	422	1.68

REZULTAT VOLITEV V ZVEZNI ZBOR (BREZ JLA)

KO SZDL	Štev. volišč	Štev. volilcev 100%	Glasovalo			Skupaj		Opravič. odsotnih		Neopravič. odsotnih	
			Štev.	%	s potrd.	Štev.	%	Štev.	%	Štev.	%
Moste	7	4.199	3.961	94.33	44	4.005	95.38	177	4.22	61	1.45
Zel. jama	4	2.326	2.195	94.37	40	2.235	96.08	88	3.78	43	1.85
Jarše	4	2.540	2.406	94.72	33	2.439	96.02	97	3.82	37	1.46
Smartno	1	482	461	95.64	2	463	96.06	19	3.94	2	0.41
Lipoglav	1	214	207	96.73		207	96.73	6	2.80	1	0.47
Zadvor	6	1.917	1.835	95.72	16	1.851	95.72	62	3.23	20	1.04
Hrušica	3	1.835	1.702	92.75	10	1.712	93.30	85	4.63	48	2.62
Kodeljevo	4	3.355	3.116	92.88	102	3.218	95.92	193	5.75	46	1.37
Zadobrova	2	1.347	1.271	94.36	20	1.291	95.84	65	4.83	11	0.82
Zalog	2	1.331	1.255	94.29	25	1.280	96.17	46	3.46	30	2.25
Dolsko	6	957	877	91.64	3	880	91.95	45	4.70	35	3.66
Besnica	4	711	692	97.33	2	694	97.61	9	1.27	10	1.41
Polje	6	3.648	3.390	92.93	30	3.420	93.75	217	5.95	41	1.12
Skupaj	50	24.862	23.368	93.99	327	23.695	95.31	1.109	4.46	385	1.55

VELJAVNI IN NEVELJAVNI GLASOVI PRI VOLITVAH V OBČINSKO, REPUBLIŠKO IN ZVEZNO SKUPŠČINO

KO SZDL	V občinsko skupščino				V republiško skupščino				V zvezno skupščino			
	veljav. štev.	%	ne veljav. štev.	%	veljav. štev.	%	ne veljav. štev.	%	veljav. štev.	%	ne veljav. štev.	%
Moste	3.911	93.41	143	3.42	3.900	92.05	104	2.45	3.890	92.64	115	2.74
Zel. jama	2.162	93.35	62	2.68	2.181	92.53	35	1.48	2.165	93.08	70	3.01
Jarše	2.311	92.22	139	5.54	2.356	91.82	85	3.31	2.350	90.75	89	3.50
Smartno	444	96.30	10	2.20	423	86.68	37	7.58	441	85.26	22	4.56
Lipoglav	182	87.50	17	7.20	174	79.28	33	1.49	173	80.84	34	15.88
Zadvor	1.749	91.96	98	5.15	1.749	89.51	94	4.81	1.757	91.65	94	4.90
Hrušica	1.620	89.90	114	6.33	1.596	85.12	107	5.71	1.632	88.94	80	4.36
Kodeljevo	3.073	92.19	106	3.18	3.067	90.79	73	2.16	3.156	94.09	62	1.85
Zadobrova	1.226	95.48	32	2.49	1.255	93.17	34	2.52	1.270	94.28	21	1.56
Zalog	1.236	93.07	41	3.09	1.212	89.84	56	4.15	1.246	93.61	34	2.55
Dolsko	837	88.41	74	7.72	766	78.64	116	11.19	792	82.76	88	9.19
Besnica	630	88.98	61	8.62	625	85.26	68	9.27	629	88.47	65	9.14
Polje	3.366	93.29	71	1.98	3.299	89.43	105	2.85	3.370	92.37	50	1.37
Skupaj	22.747	92.46	966	3.93	22.603	89.80	947	3.76	22.871	91.99	824	3.31

Kot 100% je vzeto število vpisanih volilcev in ne število tistih, ki so glasovali, kar da nižji % glasov za kandidata, vendar je ta dejansko dobil toliko % glasov od volilnih upravičencev.

Upokojenci ob razvitju prapora

Občinska skupščina Zveze prijateljev mladine naše občine

7. junija je bila morda še pomembnejša, ker je velika večina delegatov zelo resno in tehtno ne samo dopolnjevala poročila, temveč na podlagi tega poročila, ki je bilo sestavljeno po opravljenih nalogah, že govorila o nujnih in zelo nujnih bodočih nalogah. Ze tako industrijska komuna postaja še vedno močnejši industrijski bazen — Ljubljana se bo tudi perspektivno širila v treh smereh: Šiška — Bežigrad — Moste — in bo torej naša občina morala še in še intenzivneje načenjati vprašanje varstva in vzgoje otrok. Kolikor so vodstva šol izvedla analizo o stanju preskrbljenosti otrok v času zaposlitve obeh staršev, so te analize temeljite. Tako je šola V. Pregarčeve z anketo ugotovila, da je med 1200 učenci 407 otrok brez vsakega varstva! Brez vsake pomoči in kontrole dela in se uči še vedno 32 % otrok. 811 učenec ima zaposlene tudi matere. Če so torej samo na tej šoli ugotovili, da je skoraj polovica njihovih šolarjev brez kontrole, kako bo šele porastla družbena skrb, ko bodo znane tudi analize ostalih šol. Morda bi se zato takoj v začetku, preden bi poskusili analizirati nekaj najtežjih problemov, ustavili ob sugestiji, da bi pri nadaljnji graditvi našega sistema otroškega varstva bolj gradili na šoli kot pri tisti osnovni celici, v okviru katere moramo zagotoviti — spričo sprememb v družbeni strukturi, ko se ženske zaposlujejo kot enakopravne ter graditi s sistemom otroškega varstva, vzgoje in dodatnega pouka. Če nam je uspelo že organizirati dodatni pouk, nam mora v perspektivi uspeti zagotoviti tudi oskrbe šolarjev, prehrano in razvedrilo. Družba bi morala z vsemi svojimi faktorji in

ljudskim odborom izdati pregled, kaj vse še potrebujemo, da bi ob koncentraciji varstva otrok vedeli, kdaj in kje bi bilo treba investirati, da bi čimprej dosegli boljši položaj. Nič manj važno pa ni koordinirati delo z družbenimi organizacijami, z mladinsko organizacijo, taborniki, športnimi organizacijami in predvsem pregledati ambient in možne dejavnosti, ki bi zagotovile mladini po 14. letu, kolikor je izstopila iz šole, da uresniči svoje interese. Skupščina je namreč ugotovila, da je število prestopkov naraslo. V občini je 164 vzgojno zanemarnih in vzgojno ogroženih otrok, prestopnikov pa je 48. V prestopkih, ki se zgodijo izven občine in jih beremo v časopisju, so udeleženi tudi moščanski mladinci. Opozoriti velja predvsem na mladino od 14.—18. leta, ki izstopi iz šole in se tako izmakne še zadnji kontroli (žal taka mladina dostikrat doma sploh nima!) ter se zaposli kot vajeniška mladina, oziroma se sploh ne zaposli. S plačo, ki je majhna, morda zgolj simbolična, se tak 14.—15.—16 letnik po opravljenem delovnem času začne potikati sem in tja, ne da bi si znal ali celo mogel najti pametnega razvedrila. Klubi? O teh smo slišali od mladega predstavnika, da jih predstavljajo morda nekaj stolov in miza, na kateri stoji televizor. Morali smo priznati: to je slab klub! Ob televizijskem programu dostikrat še sami zehamo, pa ne bi mladi! Skupščina je govorila o tehnični dejavnosti teh »osamelih« otrok. Bi se obnesla, so ugotovili, če se ne bi že takoj v začetku ustavilo ob minimalnih finančnih sredstvih. Sicer se nam pa zdi, da je ta mladina, ta tako problematična

mladina, že apriori zapostavljena. Če ni v šoli, ni med 14. in 18. letom vključena niti v mladinsko organizacijo, je očital neki mlad predstavnik. Če živi na deželi (v občini Moste-Polje je pa dosti take mladine), tudi klub s televizorjem ne bi mnogo pomagal, ker ob času dela tak mlad človek ne utegne priti v klub. Ostane mu večer in shajanje ob nečem, kar morda večine ne more zanimati, ker res ni zanimivo. Pestrosti ni, ker še osnovnega ni. Če se povrnemo spet k mladini, ki ni v šoli in že zasluži ali priložnostno zasluži, ki se obleče, kakor se pač najbolj more in gre na ples. Kam? V gostilno, ker drugod plesa ni; v gostilni pa so sadni sokovi po 70 din (mlad predstavnik mladine je povedal, da tovarna prodaja te sokove po 28 din) in je alkohol pač cenejši. Ob takih in podobnih dejstvih je moral marsikdo utihniti in dejstvo, da bi mladina rada organizirano delala in da bi starejši radi, da ta mladina organizirano dela, je ostalo sicer dejstvo, toda treba ga bo nekako rešiti, da bo dobra volja obeh plodno izkoriščena.

Ne bomo prvič ugotovili, če ponovimo, da se neka družbena skrb dostikrat razhaja s faktorji, ki po svoje obvladujejo oziroma vsaj zelo vplivajo na našo mladino. Literatura in film, oziroma film in literatura! V dobrem sta lahko čudovita zaveznika, v slabem zavezništvo pa strahotno rušita. O literarni plaži skupščina ni dosti govorila, bilo je zadnje čase toliko povedanega, da bi si želeli le, da bi bilo tudi toliko storjenega; tudi o filmih se ni ponavljala. Govorila pa je o kino predstavah, ker je pač v občini Moste tudi kino dvorana. Pri predstavah

član izkoriščenega razreda uvidel, da je v kapitalizmu izkoriščanje manjše tako veliko družbeno zlo, da ga mora čimprej zamenjati nov, socialistični družbeni sistem, ker je bil aktivni borec za pravice delovnega človeka, je leta 1920 postal prvi predsednik komunistične stranke občine Moste.

— Tovariš Glavan, povejte mi rposim, kakšne vtise imate ob današnjih volitvah in ob novu ustavi?

»Sedanja ustava ureja načelna vprašanja družbenega življenja. Ta ustava me je ponovno prepričala, da so bila naša načela že pred 40 leti takšna, kot so sedaj osnovna smer razvoja je še vedno ista. Ze takrat smo govorili o nekem načinu samoupravljanja oziroma o oblasti delavcev. In glejte, naša ustava je te stvari z družbenim samoupravljanjem res izpolnila. O vtisih ob današnjih volitvah ne bi govoril, ker zadostuje primerjava z letom 1921, ko so izgnali komunistične poslance iz skupščine, ker niso hoteli prisesti kraju. Mislim, da si lahko ustvarite sliko o mojih vtisih.«

Ura je 1 popoldne — volilo je že 88 % volivcev naše občine.

Med krugom in tretjo uro popoldan so na večini volišče že skoraj zaključili delo. V tem času so prihajali na volišče le še posamezniki, ki so delali ves dan, ali pa so že v soboto popoldan odpovali in so se vrnili v nedeljo popoldan. Volili so po vrnitvi domov.

Do 5. ure ni volilo samo 6,8 % volilnih upravičencev. Za razumevanje dejanskega stanja pa je treba pripomniti, da so v tem odstotku zajeti tudi tisti, ki so upravičeno odsotni. Tako je odstotek onih, ki niso prišli na volitve, manjši.

Bolj ko se je ura bližala sedmi, manj je bilo volivcev. Volilni odbori so zaradi ekspeditivnosti začeli že pripravljati prvo poročilo o uspešno opravljenih volitvah.

Peter Maru

»mladini pod 16. letom vstop povedan« opažajo veliko mladoletnikov. Mladoletniki pa opravijo največ kaznivih dejanj med 20. in 24. uro, je opozoril tov. iz voda za socialno varstvo. Uprava kina, ki popušča, je morda kdaj pa kdaj tudi moralen krivec, starši seveda še večji, če ne vedo kje se potikajo otroci. Če uprava kina izobeša neprimerne slike, mami mladega obiskovalca in je potem nekoliko dvoumno, če jim vstop prepoveduje. Ali ni to nekako tako, kot da bi otroku dali poduhati slaščico, potem pa jo postavili v omaro, češ zate pa to ni! Kolikor ima kino res največ obiskovalcev — otrok, bi morali svoje programe otrokom prirediti. Vsekakor pa bi morali strogo zadrževati samim otrokom vstop v kino. Nedeljske dopoldanske matineeje, kolikor jih bodo jeseni res uvedli je treba pozdraviti. Korpovsod, kjer se nekaj zdravi, bi morali prav pri mladini preventivno delati. Skrb za dojenčke in predšolske otroke, pa tudi za šolske, je organizirana in uspešna, toda ali je tudi skrb za doraščajočo ali celo vajeniško mladino že organizirana, je preventivna? Nekdo je na skupščini opozoril, da bi ravno v letošnjem letu tehnične kulture mladih mogli vključiti to mladino. V Zadobrovi imajo ob televizorju plesne vaje, foto krožek tudi dela in fantje se po

Mladi začeli akcijo za dvig produktivnosti

Konferenca zveze mladine Slovenije okraja Ljubljana je sklenila, da se v okviru proslavljanja 20-letnice prvega kongresa zveze slovenske mladine v Kočevju razpiše **TEKMOVANJE ZA DVIG PRODUKTIVNOSTI DELA**. Na tekmovanju sodelujejo aktivni ZMS v delovnih organizacijah. Začelo se je 1. maja letos.

V pismu, ki ga je OK ZMS Ljubljana poslal vsem občinskim komitejem ZMS, piše: »S tekmovanjem hočemo pritegniti polet mladih, ki se je pojavil na terenu. Preko tekmovanja moramo združiti vse napredne mlade sile, ki bodo v kolektivih sprožile široko akcijo za povečanje produktivnosti. Vsi naporji in polet mladih naj se združijo s prizadevanji strokovnjakov ter z ostalimi činitelji s končnim ciljem,

da s tekmovanjem akcijo, ki ne sme biti kampanjska, temveč stalna, dosežemo čimvečje proizvodne rezultate. Tekmovanje razpisuje OK ZMS ob sodelovanju DIATI (Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav) Ljubljana. K tekmovanju se lahko prijavijo vsi aktivni Zveze mladine Slovenije s pismeno prijavo.

Lansko leto se je v našem gospodarstvu začelo zelo močno gibanje za poživitev znanstvenega in raziskovalnega dela, za hitrejši napredek in za osvajanje sodobne proizvodnje. To gibanje je plod prizadevanj sindikatov in različnih zveznic. Seveda mladi pri tem niso ostali ob strani. Že lani je bilo opaziti določena prizadevanja nekaterih klubov mladih proizvajalcev ZMS, da bi se vključili v to gibanje in po svojih močeh prispevali delež k povečanju produktivnosti.

Pri sedanjih organiziranih akcijah gre predvsem za to, da mladina organizira široko akcijo med proizvajalci in tehničnimi delavci za zbiranje najrazličnejših predlogov in idej, kar naj bi vse pripomoglo k povečanju produktivnosti dela. Če hoče mladinska organizacija v tej akciji uspeti, mora dokazati njeno koristnost vsem samoupravnim organom in družbenopolitičnim organizacijam. Dokazati jim mora, da vprašanje višje ali nižje produktivnosti ni samo področje dela strokovnih organov, ampak da je v interesu vseh tudi zavestnih sil — da se produktivnost večja iz dneva v dan. Prizadevanja mladih ne bodo rodila uspehov, če ne bodo imela podpore pri vseh organih v gospodarskih organizacijah. Že tema je taka, da se nuno morajo ob njej srečati vsi, ki bolj ali manj razmišljajo, kako, s kakšnimi sredstvi in kakšnim kadrom bi bilo mogoče povečati produktivnost.

Pomislimo samo na nekatera vprašanja, za katera v vsakdanjem delu trdimo, da so glavna ovira uspešnega razvoja. Slaba organizacija in priprava dela nam dostikrat predstavljata skorajda nepremostljive težave. Nesmotno izkoriščanje delovnega časa in proizvodnih zmogljivosti so še vedno notranje *neizkoriščene* rezerve. Surovine bi lahko bolj uporabili. Kaj pa rentabilnost: ali nimamo preveč izmeta, ali kakovost izdelkov ni prenizka? Naše razvojne službe s težavami sledijo potrebam domačega in tujega trga. Prizadevanja vsakogar za osvajanje nove tehnologije so potrebna in koristna. Tudi nizka strokovnost delavcev in še vrsta drugih vprašanj nam v mnogem delajo preglavice. Zato bo potrebno še bolj in načrtneje skrbeti za strokovno izobraževanje.

Glavni namen akcije za dvig produktivnosti se kaže v navedenih problemih. Gre za to, da mladinska organizacija v delovnih kolektivih postane pobudnik za ustvarjanje možnosti dajanja najrazličnejših idej o tehnoloških izboljšavah. Avtorje posameznih uporabnih idej naj bi se nagradilo in vzpodbudilo za raziskovalno delo tudi v bodoče.

O teh vprašanih pišem zato, ker skušam, unopštevaloč program dela in položaj ZM, nakazati konkretno področje dela mladih prav v tem primeru. Seveda se vsi problemi ne pojavljajo v vseh delovnih organizacijah in ne

v enakem obsegu. Prav zaradi tega mislim, da bi se bilo treba poglobiti v gospodarsko problematiko posameznega kolektiva, treba bi jo bilo spoznati in šele nato razvijati najrazličnejše ideje. Kot povsod, se moramo tudi tukaj ogibati splošnosti in pavšalne ocen. Splošnost in pavšalne ocene so problemi, ki nas dostikrat zavedejo. Zaradi njih zaključki izgubijo pravo vrednost, ker postanejo deklarativni in včasih celo dogmatski. Kot naj bi rečeno mladinska organizacija pri tekmovanju za dvig produktivnosti seznanila članstvo s splošnimi gospodarsko-ekonomskimi pojmi, izhajajoč iz stvarnih razmer kolektiva, nato pa naj jih vključi v ustvarjalno delo. Mlade tehnične delavce, ki delajo na najrazličnejših delih v proizvodnji ali v razvojnih službah pa bi bilo treba takoj pritegniti

in jih vzbuditi za iskanje najrazličnejših načinov izboljšav v organizaciji dela, v konstrukciji najrazličnejših izdelkov, v tehnološkem postopku, pri ročnem delu in drugod.

Kot sem že na začetku omenil, je gospodarstvo področje, na katerem se srečujejo dejavnosti vseh strokovnih služb in družbenih sil. Čeprav je organizator tega tekmovanja mladinska organizacija, naj bi v svojih prizadevanjih ne ostala osamljena, ampak naj bi ji pri tem nudile podporo in sodelovanje z njo strokovne službe, samoupravni organi, ZK in sindikalna in druge organizacije.

Prepričan sem, da je tekmovanje za dvig produktivnosti organizirana akcija, ki uokvirja delo. Zato menim, da naj bi bilo to tekmovanje samo povod za združevanje prizadevanj vseh članov delovnih kolektivov za uresničitev enotnega cilja **POVEČANJE PRODUKTIVNOSTI**.

Beseda o tovarišu Mačku Leopoldu

Podpredsednik občinskega ljudskega odbora Ljubljana **Moste-Polje** tovariš **Maček Leopold** je pred kratkim odšel v zaslužni pokoj. Prekmalu bi seveda bilo, da bi zaradi tega pisali kroniko njegovega življenja in se od njega tako rekoč poslovili, zakaj tovariš **Maček** prav gotovo še ni izrekel zadnje besede. Toda upokojitev je vendarle priložnost, da mu posvetimo nekoliko vrstic — svetimo predvsem zato, ker je njegovo življenje in delo najljepši primer prekaljenega revolucionarja in družbenega delavca.

Tovariš **Maček** se je rodil leta 1901. Že kot mladenič se je v Zalogu vključil v napredno delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« in sodeloval v vseh delav-

sko-prosvetnih društvih, ki so prvemu še sledila. Leta 1932 je postal član Partije in član rajonskega komiteja Polje, s čemer se je začelo tudi njegovo preganjanje. Takratni protiljudski režim ga je zaprl kar dvakrat; najprej zaradi demonstracij brezposelnih ki so terjali delo, drugič pa za-

radi skrivanja komunistov, ko je moral z orožniki celo na beogradskega Ado Ciganlijo. Od leta 1911 je živel ilegalno in se skrival pred Italijani, dokler ni maja prihodnje leta odšel v partizane in postal komisar III. grupe partizanskih odredov. Med NOV je končal partijsko šolo in prevzel v Grosuplju mesto okrožnega sekretarja. Po osvoboditvi je z ostalimi revolucionarji odložil puško in zavihal rokave, zastavil svoje moči na najodgovornejših delovnih mestih, od predsednika ljubljanskega okrajnega odbora in podpredsednika Mestnega ljudskega odbora Ljubljana do predsednika republiške obrtne zbornice. Leta 1952 se je končno vrnil »domov« in postal najprej predsednik občine Polje, pozneje pa podpredsednik združene občine Ljubljana **Moste-Polje**.

Pred odhodom v zaslužni pokoj smo tovarišu **Mačku** zastavili še dvoje vprašanj.

Upokojitev za vas prav gotovo še ne pomeni konca?

Seveda ne! Tudi v bodoče bom še delal v naših družbenih organizacijah. Zdaj bom začel še pri upokojencih. Poleg tega imam še vrt, hišo... Tudi lovec sem navdušen... Skratka: dela mi ne bo zmanjkalo, kvečjemu čas bo prekratek.

Imate za svoje dolgoletne občane kakšno posebno željo?

Posebne ravno ne. Želim jim čim več uspeha na vseh področjih njihovega dela.

— STARŠI! OTROCI! — STARŠI! OTROCI! — STARŠI! —

Od 1. julija na Gmajni odprto!

Zbirališče vsak dan ob 8. uri pred šolama Ketteja in Murna in Vide Pregarčeve, od koder odidejo otroci z vzgojitelji na Gmajno. Dnevni prispevek 120 dinarjev za 2 malici in kosilo.

Otroci so ves dan pod nadzorstvom vzgojitelja in se vrnejo ob 17. uri!

Občinska zveza prijateljev mladine
Ljubljana **Moste-Polje**

• Nadalj. z 10. str.

delu radi zbirajo in delajo. Seveda pa je treba za tako delavnico opreme in se ne bi smelo ustaviti že, ko mladina prosi za kinopojakačevalca. Prav ta predstavnik je apeliral na ljudski odbor, da bi naklonil klubom oziroma delavnicam (ali kakor jih že pač poimenujemo, mislim pa, da ne grešimo, če jim rečemo klubi) več skrbi.

Skupščina je opozorila tudi na nevarnost ukinitve mednarodne pomoči — ta pomoč se ukinja, če občina presega okrajno povprečje narodnega dohodka na prebivalca! Prehrana oziroma zdravje naših otrok bi zaradi ukinjenih malic še bolj trpelo. Nekaj podatkov z zavoda za zdravstveno varstvo za leto 1961/62 v primerjavi z občino Šiška, občino Bežigrad in slovenskim povprečjem nam pove tole: Slovensko povprečje slabo hranjenih otrok (ugotovljeno pri zdravniških pregledih) je 11,3 % v Šiški 5,84, za Bežigradom 4,31 v naši občini pa kar 15,98 %!

Slab telesni razvoj ima v slovenskem merilu 8,52 % otrok, v občini Šiška 2,34 %, v občini Bežigrad 2,67 % v naši občini 14,82, kar je daleč nad slovenskim povprečjem.

Posledice rahitisa ima v slovenskem povprečju 18,67 % otrok, v občini Šiška 8,74 %, v občini Bežigrad 34,87 % in v naši občini 56,22 %. O ukinitvi ene same malice zaradi takih ali drugačnih izpadov pomoči ne more biti niti govora. Če bo industrijska malica tudi ekonomsko opravičljiva, kakor jo — vse kaže — sicer mikavna, bodo ugotovili v občini Center, kjer jih uvajajo in bo to velik korak naprej v pripravljaniju šolskih malic.

Naš članek je namenjen najbolj kritičnim ugotovitvam na občinski skupščini ZPM in zato, žal, ne more mimo še enega pozornega odstotka Slovensko povprečje je zanemarnjen otrok v čistoči je 9,73 % v naši občini pa 10,42 %. Moram priznati, da sem zardela. Ne vem, v katerih podatkih in če sta zajeta tudi moja dva otroka, toda jaz, kot večina staršev, bi se ob vseh ostalih morda še kako izgovarjala na objektivne vzroke; ob tem podatku pa je nemogoče kaj drugega kot večno dvomiti, če ni nekoliko tudi lastne malomarnosti dvignilo ta odstotek. To samo v vednost, da lahko skupnost mnogo opravi in mnogo dela in bo tudi delala, da pa moramo marsikdaj za svoje otroke storiti tudi sami.

M. L.

čestitajo za občinski praznik

DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA

INTERTRANS GLOBUS

čestita občanom, ko svobodni in s ponosom na dosežene uspehe v preteklosti, praznujejo svoj občinski praznik.

žito

živilski kombinat LJUBLJANA, ČUFARJEVA 2

TOVARNA CELULOZE IN PAPIRJA

Vevče - Medvode

sedež Vevče
LJUBLJANA - POLJE
ustanovljena leta 1842

IZDELUJE:

- sulfatno celulozo, pinotan, brezlesne in srednje fine papirje za grafično in predelovalno industrijo kakor tudi za široko potrošnjo
- Kuler-papirje v raznih barvah, kartone, rastrirane papirje ter pelur-papirje v raznih barvah!

Elektroobnova

LJUBLJANA-POLJE 351 c

DELOVNI KOLEKTIV VELETRGOVINE

mercator

LJUBLJANA, AŠKERČEVA 3

čestita k občinskemu prazniku ter obvešča občane, da V PRODAJALNAH SVOJIH POSLOVNIH ENOT »EMONA«, »GRMADA«, »HRANA«, »JELKA« GORNJI GRAD, »LITJA«, »LOGATEC«, »POLJE«, »ROŽNIK«, »STRAŽA PRI NOVEM MESTU IN »ŠPECERIJA« NUDI VSE GOSPODINJSKE POTREBŠČINE, GALANTERIJSKO IN KOLONIALNO BLAGO

Kemična tovarna Moste

LJUBLJANA — Ob železnici

Hladilnica Zaloga

L J U B L J A N A

ČREVARNA

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA

TOTRA

Ljubljana, Zg. Hrušica 14

Elektropodjetje Ellux

Ljubljana - Moste, Partizanska 27

PODJETJE

Protektor - Vulkan

LJUBLJANA, SMARTINSKA CESTA 64

vrši protektiranje vseh dimenzij avtoplaščev, izvršuje vsa popravila, to je vulkanizira vse vrste plaščev in zračnic in izdeluje razne gumijaste tehnične predmete ter razna tesnila iz penaste gume in tesnitev karoserij.

Kolektiv podjetja »PROTEKTOR-VULKAN« Ljubljana se priporoča za posluževanje in proizvodov, katere izdeluje naše podjetje.

tovarna kemičnih izdelkov.

Arbo

LJUBLJANA-PODGRAD

Delovni kolektivi naše občine

SATURNUS

kovinsko predelovalna industrija * embalaža * avtooprema
L J U B L J A N A

PROIZVAJA:

Raznovidno pločevinasto embalažo za prehrabeno, kemično in farmaceutsko industrijo iz črne, bele in alu-pločevine.

Artikle široke potrošnje: kuhinjske škatle, pladnje, igrače, razpršilce itd.

Dele za avtomobile in bicikle: žaromete vseh vrst in svetilke, zgoščevalke, avtoogledala, žaromete, zvonce in zgoščevalke za bicikle.

Elektrotoplotne aparate: kuhalnike, peči in kaloriferije.

Litografirane plošče in eloksirane napisne ploščice.

EMONA Zalog

TEOL-OLJARNA

Ljubljana, Zaloška cesta 54

žima

FUŽINE, LJUBLJANA, tovarna ščetarskih in žimarskih izdelkov

MINERAL

LJUBLJANA-MOSTE

Priprava BELE KAVE BREZ KUHANJA

V skodelici zmešajte kavno žličko »ZDRAVKE«, pol žličke sladkorja z nekaj kapljicami vode. Maso mešajte, da se penasto razpusti. Dolijte toplo ali hladno mleko. Osladite po okusu.

»ZDRAVKO« za belo kavo dobite v trgovinah

Kolinska Ljubljana

IZOLIRKA

Ljubljana - Moste ob železnici

SAP

LJUBLJANA — SREDIŠKA 4

Olma

Ljubljana, Pokopališka ul. 5

INDOS

industrija obdelovalnih strojev, LJUBLJANA-MOSTE, Industrijska cesta

Tovarna kleja

Ljubljana, Šmartinska cesta 50

mizarstvo

LJUBLJANA-MOSTE, Vide Pregarčeve 8a

IZOLIT

montažno podjetje, LJUBLJANA-POLJE 356

BANKA LJUBLJANA

KOMUNALNA

ŠUBICEVA 2 in njene poslovne enote

LJUBLJANA:

Celovška cesta 99

Titova cesta 55

Tržaška cesta 36

Vide Pregarčeve 8

Mestna hranilnica ljubljanska, Čopova ulica:

DOMŽALE, GROSUPLJE, KOCEVJE, LITIJA, LOGATEC,
MEDVODE, RAKEK, VRHNIKA, ZAGORJE

- sprejemajo hranilne vloge vseh vrst in jih obrestujejo od 5 do 6 %. Vloge so varno in tajno naložene. Varčevalci, ki imajo na svoji hranilni knjižici vsaj 25.000 din, so zavarovani za nezgodno smrt za 100.000 din, če pa to vlogo vežejo na odpovedni rok najmanj 12 mesecev, so zavarovani tudi za nezgodno invalidnost do 200.000 dinarjev.
- Vodijo tekoče in žiro račune.
- Dajejo potrošniška posojila.

OBČANOM ČESTITAJO OB PRAZNOVANJU
OBČINSKEGA PRAZNIKA

B I L A N C A

Podjetje gostilna LJUBLJANCA Vevče

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		2334	Poslovni sklad		1817
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		870
Banka in blagajna		2036	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		480	Kreditni pri banki		154
Zaloge		1786	Dobavitelji in druge obveznosti		3851
Druga aktiva		361	Druga pasiva		305
Skupaj		6997	Skupaj		6997

Upravnik: Zupančič Jelo
Direktor: Gašperlin Ciril

B I L A N C A

Podjetje GOSTILNA STUDENEC

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		145	Poslovni sklad		567
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		33
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		25
Banka in blagajna		774	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		200	Kreditni pri banki		—
Zaloge		347	Dobavitelji in druge obveznosti		838
Druga aktiva		5	Druga pasiva		8
Skupaj		1471	Skupaj		1471

Upravnik: Zupančič Jelo
Direktor: Grum Helenca

B I L A N C A

Obrtno podjetje OBLOGA

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		463	Poslovni sklad		3986
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		549
Banka in blagajna		797	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		14.309	Kreditni pri banki		3639
Zaloge		3599	Dobavitelji in druge obveznosti		10.997
Druga aktiva		4	Druga pasiva		—
Skupaj			Skupaj		

Upravnik: Zupančič Jelo
Direktor: Fujan Janez
Predsednik upravnega odbora: Pilko Edo

B I L A N C A

Podjetje MIZARSTVO IN TESARSTVO — Zadobrova

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		20.854	Poslovni sklad		23.279
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		346	Sklad skupne porabe		346
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		1
Banka in blagajna		2.627	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		12.144	Kreditni pri banki		14.132
Zaloge		13.822	Dobavitelji in druge obveznosti		15.574
Druga aktiva		5.232	Druga pasiva		1.693
Skupaj		55.025	Skupaj		55.025

Vodja računovodstva: Mezek Anica
Direktor: Maček Alojz
Predsednik upravnega odbora: Majdič Peter

B I L A N C A

Knjigovodski biro — Polje

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		449	Poslovni sklad		73
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		308
Banka in blagajna		357	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		330	Kreditni pri banki		401
Zaloge		43	Dobavitelji in druge obveznosti		397
Druga aktiva		55	Druga pasiva		55
Skupaj			Skupaj		

Vodja računovodstva: Zabukovec Rozi
Direktor: Zupančič Jelo
Predsednik upravnega odbora: Klemenc Stanko

B I L A N C A

Gostinsko podjetje ZELENA JAMA — Ljubljana

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		9.589	Poslovni sklad		10.659
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		542	Sklad skupne porabe		579
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		149
Banka in blagajna		8.566	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		2.475	Kreditni pri banki		745
Zaloge		4.283	Dobavitelji in druge obveznosti		11.084
Druga aktiva		267	Druga pasiva		2.506
Skupaj		25.722	Skupaj		25.722

Vodja računovodstva: Dovč
Direktor: Anton Bau
Predsednik upravnega odbora: Koprivšek

B I L A N C A

Podjetje PEKARNA — Dobrunje

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		512	Poslovni sklad		699
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		42
Banka in blagajna		907	II. Druge oblike virov sredstev		
Banka in blagajna		907	Kreditni pri banki		167
Kupci in druge terjatve		590	Dobavitelji in druge obveznosti		1386
Zaloge		295	Druga pasiva		21
Druga aktiva		11	Druga pasiva		—
Skupaj		2315	Skupaj		2315

Upravnik: Zupančič Jelo
Direktor: Kourič Franc

B I L A N C A

Gostilna PRI GARAZAH, Ljubljana

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		1.655.671	Poslovni sklad		2.553.600
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		9.811
Banka in blagajna		1.447.426	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		87.643	Kreditni pri banki		1.247.590
Zaloge		889.379	Dobavitelji in druge obveznosti		269.118
Druga aktiva		—	Druga pasiva		—
Skupaj		4.080.119	Skupaj		4.080.119

Vodja računovodstva: J. Suligoj
Direktor: I. Klešnik

B I L A N C A

Podjetje PEKARNA, Novo Polje

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		46	Poslovni sklad		66
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		71
Banka in blagajna		447	II. Druge oblike virov sredstev		
Banka in blagajna		447	Kreditni pri banki		—
Kupci in druge terjatve		301	Dobavitelji in druge obveznosti		914
Zaloge		256	Druga pasiva		—
Druga aktiva		1	Druga pasiva		—
Skupaj		1051	Skupaj		1051

Upravnik: Zupančič Jelo
Direktor: Kokalj Franc

B I L A N C A

Gostilna »PRI KLEŠNIKU« — Zg. Kašelj

Aktiva	Postavka	v 000	Pasiva	Postavka	v 000
I. Osnovna sredstva			I. Viri stalnih sredstev		
Sedanja vrednost osnovnih sredstev		805	Poslovni sklad		683
Sedanja vrednost sredstev skupne porabe		—	Sklad skupne porabe		—
II. Druge oblike sredstev			Rezervni sklad in drugi skladi		—
Banka in blagajna		1.166	II. Druge oblike virov sredstev		
Kupci in druge terjatve		675	Kreditni pri banki		—
Zaloge		395	Dobavitelji in druge obveznosti		1.662
Druga aktiva		39	Druga pasiva		16
Skupaj		3.080	Skupaj		3.080

Vodja računovodstva: Weissbacher Fani
Direktor: Klešnik Tomo

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

Največji uspeh — pionirska liga!

Rokometni klub »Slovan« je dosegel nov, zavidanja vreden uspeh. Toda pri tem nimamo v mislih prvega mesta v zahodni skupini slovenske lige, ki ga je letos s prepričljivim naskokom treh točk osvojila članska vrsta, tudi ne slovenskega prvenstva in odlične igre na sarajevskem kvalifikacijskem turnirju za vstop v zvezno ligo, s katero so se proslavila moščanska dekleta po vsej Jugoslaviji... Tako prvi kot drugi uspeh sta samo potrdila, da je RK »Slovan« najkvalitetnejši rokometni klub v Sloveniji in da se je z novimi izkušnjami še bolj približal izpolnitvi dolgoletnih klubskih želja — uvrstiti tako moške kot ženske vrste v zvezno tekmovalje. — Uspeh, o katerem je beseda, je občinska pionirska liga. To je namreč tekmovalje, ki nima primere v vsej naši republiki in bržkone tudi v državi, saj na področju masovne telesne kulture predstavlja res edinstven podvig.

Pionirska liga, v kateri tekmuje za barve moščanskih osemletk in vajeniške mladine kar 6 dekliških in 6 moških ekip, je ustanovil

upravni odbor RK »Slovan« po dolgoletnem načrtnem delu z mladino. Zdaj je tekmovalje že v polnem teku, toda dragocenejšo od športnih rezultatov je vsekakor dejstvo, da je klubu na ta način uspelo dobiti še tesnejšo zvezo s predstavniki šolskih telesnovzgojnih društev.

Pomoč in sodelovanje je s tem postalo vsestransko. RK »Slovan« pomaga tekmujočim pionirskim ekipam s trenerji, ki so v glavnem aktivni igralci prvega moštva in ki ob enem skrbijo še za reden potek tekmovalja, sojenje tekem itd., medtem ko si klub po drugi strani od prizadevnih pionirjev obeta, da bo med njimi kaj kmalu zrasel tudi kvalitetnejši igralec. Toda osnovna vrednost občinske pionirske rokometne lige vsekakor tiči v masovnosti tekmovalja.

Delo RK »Slovan« z mladino seveda ni ostalo brez priznanja. Med drugim mu je celo Okrajna športna zveza izrekla najlepšo pohvalo in prav moščanske pionirje poslala v Beograd, da so zastopali našo republiko na pionirskem rokometnem prvenstvu.

Strelci v čast Dneva mladosti

Okrajni strelski odbor Ljubljana je priredil v čast rojstnega dne Maršala Tita v organizaciji občinskega strelskega odbora Moste—Polje na rakovniškem strelišču tradicionalno nočno strelsko tekmovalje z vojaško puško. Odziv strelcev na to prireditve, ki se je pričela 24. maja ob 20. uri, je bil res množičen, saj je nastopilo 167 ekip s preko 500 nastopajočimi strelci. O pomenu in vlogi strelstva je uvodoma spregovoril predsednik okrajnega strelskega odbora generalni major Dušan Švara. Poudaril je vse večjo množičnost v strelskih vrstah, vrline, ki jih goji ta športna dejavnost in še posebej pomen te prireditve, s katero strelci proslavljajo praznik Dneva mladosti. S tekmovalja so poslali strelci pozdravno brzojavko Maršalu Titu s čestitkami za njegov rojstni dan. Prve strele so oddali častni gostje, predstavniki oblasti in družbenopolitičnih organizacij, nakar so v resni konkurenci nastopili člani strelskih društev in drugih organizacij v

dokaj težkih pogojih; streljali so na osvetljeno Titovo tarčo in dosegli odlične rezultate tako v kvaliteti kakor tudi v množičnosti.

Prehodni pokal in prvo mesto je osvojila ekipa strelske družine »Diopter« tudi drugo in tretje mesto so zasedle ekipe iste družine. Omeniti pa je še odlične rezultate, ki so jih dosegle ekipe SD Matija Verdnik, sind. podružnica tovarne kovinske galanterije, SD Miloš Komac, SD 24. talcev, SD Usnjar Smartno, ObSO Škofja Loka, SA Saturnus in druge; vse so prijele tudi diplome okrajnega strelskega odbora Ljubljana.

Prireditve je tako s kvalitetnimi dosežki kot z množičnostjo častno reprezentirala strelstvo v okviru okrajnega strelskega odbora Ljubljana in organizatorja občinskega strelskega odbora Moste—Polje, ki je z resnimi pripravami in brezhibno organizacijo uspel dati tekmovalju obelježe in pomen, ki mu gre.

Občinski strelski odbor
Ljubljana-Moste

Športno tekmovalje ZVVI končano

Že četrtič je bilo v izvedbi občinskega odbora ZVVI Moste—Polje športno tekmovalje v počastitev Dneva borca in občinskega praznika med invalidi—športniki in delovnimi kolektivi iz območja Most. Letos je bila ta športna manifestacija še posebno veličastna, saj je nastopilo v vseh treh panogah (streljanju, kegljanju in balinanju) 157 udeležencev v 31 ekipah iz 13 podjetij. Zopet smo srečali stare znance, ki nastopajo že vsa leta; vendar je bilo letos že nad polovico novih udeležencev. Tekmovali smo v prostorih kluba ZVVI in na kegljišču Slovan od 5. do 22. junija, ker nas

je večkrat presenetil dež in s tem onemogočil tekmovalje na prostem. Izvedba tekmovalja je bila praktično brez zastoja — razen manjših napak na račun sodnikov, vendar vse brez nerganja in protestiranja.

Rezultati tekmovalja po panogah so naslednji:

Kegljanje: nastopilo je 12 ekip z 72 tekmovalci v disciplini 50×50 lučaje. Prvo mesto je dosegla ekipa Železniške tovarne postaje Moste, drugo INVALID iz Most, tretje pa ekipa SATURNUS.

Balinanje: nastopilo je 10 ekip s 40 tekmovalci. Prvo mesto je dosegla ekipa kemične tovarne,

Velike dirke GO CART vozil v Javnih skladiščih

Na tekmovalni asfaltni krožni progi v javnih skladiščih ob Smartinski cesti se bodo 7. julija prvič pomerili najboljši dirkači Slovenije, Italije, Hrvatske in verjetno tudi Srbije v hitrostni vožnji na Go cart vozilih.

Go cart panoga moto—športa se pri nas šele uvaja. Rodila se je v Ameriki in se zelo hitro razvila, saj nabava takega vozila ne zahteva velikih finančnih sredstev.

Hitro razvijajoča se avtomobilska industrija je prenesla s seboj poleg tehnične izpopolnitve tudi fantastične hitrosti. Pri hitrostnih tekmovaljih avtomobilov pa

go spretnosti in iznajdljivosti. V Evropi je go cart najbolj razvit v Italiji in Franciji, kjer imajo že svoja tako imenovana Karting društva ali klube. Go cart vozila morajo biti čim lažja, tako da voznik z njimi lahko doseže tudi večje hitrosti. Razporejena so v več kategorij in razredov. Tako poznamo razrede do 50 ccm, 1000 ccm, 125 ccm in 200 ccm. Vozila nimajo menjalnika (razen razreda do 125 ccm), imajo pa kot ostala centrifugalno sklopko; lahko pa tudi brez nje.

Pri nas v Sloveniji so se prvi pričeli ukvarjati s tem športom

tekmujejo predvsem tovarne med sabo ter tako navadnemu delovnemu človeku ni mogoče sodelovati na takih tekmovaljih. Pri velikih hitrostih, ki jih razvijajo vozniki na teh tekmovaljih, je že prišlo do težjih nesreč, ki so terjale smrtne žrtve med tekmovalci in med publiko (MONCA in Le Mans). Vse to je privodilo konstruktorje, da so izdelali miniaturno vozilo, ki je dostopno doma vsakemu in ne razvije tako visokih hitrosti, tekmovalje s temi manjšimi vozili GO cart pa kljub temu terja od voznika mno-

pred leti v Kopru in Postojni. V letošnjem letu se pa že pozna napredek in smo imeli dve tekmovalji v Kopru in v Celju. Gledalci so pokazali mnogo zanimanja za to športno panogo.

Na dirkah 7. julija bodo poleg naših znanih vozačev tekmovali še Italijani s 100 in 200 kubiknimi motorji, s čimer bo tekmovalje še privlačnejše in zanimivejše. Naši vozači bodo tekmovali v kategoriji 50 in 100 kubikov. Prireditelj je povabil tudi hrvaške tekmovalce, vendar njihova udeležba še ni potrjena.

drugo INVALID iz Most in tretje ekipa tovarne Izolirka.

Streljanje: nastopilo je 9 ekip s 45 tekmovalci z zračno puško. Prvo mesto je dosegla ekipa Železniške tovarne postaje Moste, drugo ekipa tovarne Saturnus in tretje mesto INVALID Moste. Prvo- in drugoplasirane ekipe so prejele pokale v trajno last, tretjeplasirane ekipe pa diplome.

Vsem sodelujočim ekipam od četrtega mesta dalje, t. j. Sap-Ljubljana, papirnica Vevče, tovarna kleja, Gradis — kovinski obrati, Indos, Intertrans-Globus, Slovenija ceste in Teol-oljarna so

bila podeljena pismena spominska priznanja.

Po razdelitvi pokalov in diplom so vodje zmagovitih ekip v kratkih nagovorih podčrtali pomenu tega tekmovalja. V tovariškem večeru s pogostitvijo vseh sodelujočih na tekmovalju je bila tudi naša športna manifestacija uspešno zaključena.

Izdaja ObO SZDL Ljubljana Moste—Polje. — List izhaja mesečno. — Odgovorni urednik Bogdan Sturm, Tiska CZP Kočevski tisk